67 ELIZABETH ST.
TORONTO DAILY HEBREW JOURNAL
PHONE MAIN 4582

דיימאנדס
$1$2$3
זועכענטליך-

איהר האט יעצט די געלעגענהייט צו האבען דעם פיינסטען דיימאנד אדער אנדערע דזשועלערי דורך דאס קרעדיט סיסטעם פון דזשייקאב בראדער. דיימאנדס ווי עס איז בעוואוסט ווערט אלע מאל טייערער און עס איז אן אייביגהיים.

מיר געטרויען יעדען עהרליכען מענשען זא דאס איהר האט די געלעגענהייט צו קויפען ביי אונז דיימאנדס מיט די לייכטסטע אבצאהלונגען. ספעשעל דיסקוינט 10 פראצענט פאר קעש. דזשייקאב בראדערס 15 יאנג סטריט ארקייד.

דער אידישער [illegible]נאל

A.S.Freidus,
c/o The New York Pub.
Library, 476 Fifth Ave.
New York, U.S.A.

סעפריט רום סיסטעם.
די וויליאמס
קארטיידזש און סטאריידזש
קאמפאניע
טעלעפאן קאלל. 252

דזשענעראל קארטיידזש אידזשענטס 369 ספעדיינא עוועניו. מאראיט. אנט. באגאזש, פיאנאס און אלע סארטען פארניטשור געמופט און געסטארד צו די ביליגסטע פרייזען. שטוב זאכען געפאקט און געשיפט פון עקספערטס ליוט.

ווערהייזער: 551 קווין סטריט וועסט
צוגעדעקטע וועגען פלעזשור סלעיס.
ב. א. [illegible]

VOLUME III. No 476 Toronto, Thursday February 11, 1915 כז׳ שבט פ׳ משפטים תרע״ה דאנערשטאג דער 11טער פעב. 1915 PRICE: 1 CENT

רוסען פערטריבען פון טשערנאוויץ

ציהען זיך צוריק ביז דער רוסישער גרענעץ. — פעטראגראד דערצעהלט, אז זיי דרינגען אריין אין אונגארן און אז זיי האבען פערנומען 5200 עסטרייכער. — דריי טערקישע שיפען געזונקען

בערלין פעברואר 10.

דער ערפאלג פון די עסטרייכיש־דייטשישע ארמייען אין בוקאווינא איז שוין אזוי גרויס, אז די רוסען האבען געמוזט פערלאזען טשערנאוויץ, די הויפטשטאדט פון בוקאווינא, פון וואנען די רוסישע ארמיי האט זיך צוריקגעצויגען אזוי ווייט ווי ביז נאוואסיעלצא, וואס איז ביים רוסישען גרענעץ, און ווי בעריכטען וועגען דעם, וואס זיינען דערהאלטען געווארען פון וויען דערצעהלען, איז דאס אבטרעטען זייערס געוועזען אין גרויס אונארדנונג, און זייער ארמיי, וואס איז בעשטאנען פון 100 טויזענד מענשען האט פיעל געליטען.

ווי דער אפיציעלער בעריכט מעלדעט ענטוויקעלט זיך יעצט א וויכטיגע שלאכט אין מזרח פרייסען,

פעטראגראד פעברואר 10

דער היינטיגער אפיציעלער בעריכט מעלדעט, אז די רוסען האבען צוריקגעשטויסען אין גאליציען 22 אטאקעס, וואס די עסטרייכער האבען געמאכט ביי קאזיאווא, 65 מייל פון לעמבערג.

צוערשט האבען זיי דארטען געהאט פערכאפט די בערג, אבער זיי האבען שפעטער געמוזט אבטרעטען.

אין אונגארן, ווערט ווייטער געמעלדעט איז די עסטרייכישע ארמיי פערטריבען געווארען פון דעם געגענד ארום בארטפאלד און סווידניק וואו א שלאכט געהט יעצט אן.

ביים לופקאוו דורכגאנג אין די קארפאטען האבען די רוסען פערנומען 5,200 געפאנגענע, 69 אפיציערען און 18 מאשין־ביקסען.

וועגען מזרח פרייסען ווערט דערט דערצעהלט, אז א גאנצער דייטשער באטאליאן איז אומגעקומען אין אן אטאקע ביי לאזדענען, ארום אינסטערבורג.

וועגען דער שלאכט וואס איז פארגעקומען לעצטע וואך ביי בארזשימאוו, מעלדעט דער גענעראל שטאב, אז דייטשלאנד האט פערלארען ווענינסטענס 50 טויזענד מענשען.

יעצט איז דארטען שטיל, מעהר ניט וואס רוסישע לופט פליהער זעצען פארט צו פליהען איבער דידייטשע טרענטשעס, און ווארפען באמבעס.

באמבעס זיינען אויך געווארפען געווארען אויף דייטשע טריינס לעבען ראווא, נאווידוואר און ארום סאכאטשעוו.

לאנדאן פעברואר 10.

ווי דער קארעספאנדענט פון דער ״מייל״ מעלדעט, נעהמען אן די דייטשען שטרענגע מיטלען אז די כאלערא זאל זיך צוליעב די פיעלע טויטע ניט פערשפרייטען.

אין סווידניק וואו א שלאכט געהט יעצט דארום איינגעפיהרט שטרענגע סאניטארע געזעצע, מיט א שטראף פון 10 יאהר פריזאן אויב מען היט זיי ניט אב.

פעטראגראד פעברואר 10

אן אפיציעלער בעריכט מעלדעט, אז ווען די רוסען האבען באמבארדירט טרעביזאנד, האבען זיי דארטען געזונקען א שיף. אנדערע 2 שיפען מיט פראוויזיאן זיינען געזונקען געווארען ביי לעראס.

באַאנענטען הארמאטען און באמבעס ארבייטען ביי די קארפאטען

) : : (

לאנדאן פעברואר 10.

פון אלע בעריכטען וואס זיינען דערהאלטען געווארען סיי פון רוסישע, אדער פון דייטשע קוועלען איז צו זעהען, אז די בלוטיגסטע שלאכט געהט יעצט אן ארום די קארפאטען, וואו מאסען רוסען און דייטשען פאלען אן איינע אויף די אנדערע מיט די באיאנעטען בעגלייט פון ארטילעריע און באמבעס פון דער לופטען.

יעדער איינער וואנדעט דארטען אן אלעס אום איינצוהאלטען די פאזיציעס, און די פערשנייטע בערג דארטען ווערען פערגאסען מיט גענוג בלוט.

דער גרויסער פראסט, דער טיעפער שניי האלט ניט אב פון דער שחיטה, וועלכע ווערט אצט אנגעפיהרט ביי מעהרערע פונקטען דארטען.

אונאפיציעל ווייסט מען אויך, אז די דייטשען האבען אבגעצויגען 300 טויזענד סאלדאטען פון פוילען מעהרער צום דרום (צו אונגארן און בוקאווינא) אום צו העלפען דארטען די עסטרייכער.

די הויפט שלאכט דארטען קומט יעצט פאר ארום באליגראד און גאליציען, 30 מייל פון סאנאק.

רוסלאנד בעריהמט זיך אבער, אז זי האט דארטען אבגעהאלטען א זיעג איבער די דייטשע סאלדאטען וואס זיינען געקומען העלפען עסטרייך, און עס ליגען דארטען יעצט בערג טויטע.

דא גיט מען אויך צו, אז די דייטשען וועלען יעצט אין גאנצען אומענדערען זייערע פלענער, און אין גאנצען אויפגעבען זייער קעמפיין ביי דער ווייכסעל און בזשורא, און אריבערציהען די ארמיי אין אנדערע פונקטען ווי גאליציען און די קארפאטען.

אזוי מעלדעט די ״דיילי מייל״, אז די דייטשע צענזור אין פוילען האט דורכגעלאזען בעריכטען, אז די לאגע אין פוילען איז יעצט אן אונגינסטיגע פאר די דייטשען ערקלעהרענדיג עס מיט׳ן שלעכטען וועטער, וואס אי זאריינגעטראטען.

וועגען טשערנאוויץ, וועגען וועלכער א וויענער בעריכט מעלדעט אז זי איז אויפגעגעבען געווארען פון די רוסען, און דיא עסטרייכישע ארמיי וועט זי אין גיכען פערנעהמען, מעלדעט די ״דיילי קראניקל״, אז די רוסען ציהען זיך בלויז צייטווייליג צוריק פון דער בוקאווינא, און ציהען זיך צוריק טריט ביי טריט, אבער אין גוטער ארדנונג.

ווי א בעריכט פון רוים מעלדעט האבען די רוסען פערנומען וולאצלאוועק.

אויב דאס זאל זיין אמת, איז עס זעהר וויכטיג פאר די רוסען, ווייל דאן וואלטען ווי דורך דער אייזענבאהן ליניע געקענט שיקען סאלדאטען פון פוילען קיין פרייסען.

גארעמיקין לייקענט די פאגראמען אויף אידען

פעטראגראד פעברואר 10

ווען די מלחמה וועט זיין צו ענדע, וועט רוסלאנד דיקטירען דעם שלום און ניט דייטשלאנד.

מיט דיעזע ווערטער האט דער דומא פרעזידענט ראדזיאנקא, געעפענט דיא היינטיגע זיצונגען.

די זעלבע זיכערקייט האט אויך אויסגעדריקט פרעמיער גארעמיקין, וועלכער האט אין זיין רעדע געהאלטען אין איין גיסען פעך און שוועבעל אויף דייטשלאנד, אז בלויז זי אליין איז שולדיג אין דער מלחמה.

לויט גארעמיקינס ווערטער, האט דייטשלאנד די גאנצע צייט געזוכט צו דיסקרעדיטירען רוסלאנד מיט פערשיעדענע אינטריגעס, ביז וואנען די מלחמה איז אויסגעבראכען.

דער פרעמיער האט דאן פון דער דומא פלאטפארמע אבגעלייקענט אלע בעריכטען וואס דייטשלאנד פערשפרייט, אז די רוסישע ארמיי האט געמאכט פאגראמען אויף אידען אין פערשיעדענע שטעדט.

פראפעסאר מיליוקאוו, וועלכער האט גערעדט אין דעם נאמען פון די קאדעטען, האט אויסגעדריקט זיין האפענונג, אז רוסלאנד וועט ענדליך בעקומען קאנסטאנטינאפעל.

די דומא האט דאן אנגענומען א רעזאלוציאן צו שטעהן מיט דער רעגיערונג ביז וואנען די מלחמה וועט זיך ענדליך ענדיגען מיט א זיעג פאר רוסלאנד.

לאקאלע נייעס

א פייער וועלכער איז נעכטען אבענד אויסגעבראכען אין ״רעדפערנס״ 282 יאנג סטריט האט פעראורזאכט ביי 10 טויזענד דאלאר שאדען.

ווען אלעקסאנדער לעמפיער, אן 11 יעהריגער באי, האט זיך נעכטען געשפיעלט מיט באיס אויף בראדוויו עוועניו איז ער פלוצלונג אוועקגעפאלען און געשטארבען.

ער איז צוגענומען געווארען אין מארג און אן אונטערזוכונג וועט פיליכט געמאכט ווערען.

דזשאהן קאוזלאגד איז נעכטען דערהרגעט געווארען פון א טריין אינזשין, ווען ער האט געראמט שניי אויף ספידיינא עוועניו.

נייעס אין קורצען

אין ברידזשפארט, קאנעקטיקוט, איז געמאכט געווארען א פערזוך אויפצורייסען אדער פערברענען די יוניאן מעטעליק קארטידזש קא. וועלכע ארבייט יעצט קוילען פאר די עלליים.

ווי א בעריכט פון לאנדאן מעלדעט, פעהלען יעצט אויס אין ענגלאנד ארבייטער אין די געוועהר און קוילען פאבריקען, און די ענגלישע טרייד יוניאנס דערלאזען ניט אז ניט קיין יוניאן ארבייטער זאלען אנגעשטעלט ווערען.

דער מאנגעל אין ארבייטער פיהלט זיך אויך אין דעם שיפס־בוי טרייד, און רעגיערונגס בעאמטע צוזאמען מיט פארשטעהער פון די יוניאנס האבען דארום געעפענט אן אונטערזוכונג, זעהען וואס עס קען געטהאן ווערען.

) : : (

א טעלעגראמע פון רוים מעלדעט, אז אין צירענייקא, איז געפונען געווארען אן אלטע סטאטוע פון ״אלעקסאנדער דעם גרויסען״.

) : : (

נאך א שיף אונטערן אמעריקאנער פלאג.

ניו יארק פעברואר 10.

ווען די שיף ״אחדונא״ פון דער קונארד ליין איז דא היינט אהער אנגעקומען איז מען געוואהר געווארען, אז ווען זי איז ארויסגעפאהרען פון ליווערפול, איז זי ביז קווינסטאון געגאנגען אונטער׳ן אמעריקאנער פלאג און דארט האט זי איהם יעצט פערביטען מיט׳ן ״יוניאן דזשעק.״

) : : (

באמבעס אויף אדריאנאפאל

מיטעלין (דורך פאריז) פעברואר 10.

ווי מען מעלדעט אהער האבען צוויי פראנצויזישע הידרא־עראפליינס געווארפען באמבעס אויף די פארטען פון אדריאנאפאל.

דזשענעווא.

אויפן צפון ים, ארום די ברעגעס פון דענעמארק, ווערט געמעלדעט, איז דערטרונקען געווארען די גאנצע מאנשאפט פון א דייטשען זעפעלין, וועלכער איז דארטען ארונטער געפאלען.

) : : (

טערקען בעשעדיגען אן ענגלישען קרייצער.

אמסטערדאם פעברואר 10.

פון קאנסטאנטינאפעל איז דא דערהאלטען געווארען אן אפיציעלער בעריכט וועלכער מעלדעט, אז די טערקישע טרופען ביי זועץ קאנאל, האבען פערטריבען דיא ענגלישע פארפאסטענס, און צווישען טוזים און סעראפעאום, זיינען זיי אפילו אריבער דעם קאנאל.

די טערקישע ארטילעריע האט אויך בעשעדיגט אן ענגלישען קרייצער, און דער אוואנגארד דערנעהענטערט זיך דערוויל צום קאנאל, ביז וואנען די הויפט ארמיי וועט אנקומען, און א גענעראל אטאקע וועט געמאכט ווערען.

) : : (

וו. נעילסאן טודט

וויליאם נעילסאן, 71 יאהר אלט, דער פרעזידענט און גרינדער פון דער בעוואוטער אייז קרים פירמא״ נעילסאנס״ איז נעכטען אבענד געשטארבען נאך א קורצער קראנקהייט אין זיין הויז 305 גלעדסטאן עווענ׳י.

שיקט בייליפס איהם ארויסצווארפען און ארעסטירט איהם נאך

סעם פעאקס און זיין פרוי פון 124½ עליזאבעטה סטריט, זיינען נעכטען ארעסטירט געווארען פאר ניט ערלויבען בייליפס ארויסצושטעלען זייערע זאכען אין סטריט.

ווי מר. פעאקס האט דערצעהלט האט די געשיכטע אזוי פאסירט:

ה. קאפלאן פון 408 מארקהאם סט. איז דער לענדלארד פון דער הויז וואו ער וואהנט. מר. פעאקס האט זיך אימער נוהג געווען, דאס ער האט ניט געצאהלט קיין רענט דעם ערשטען פון יעדען מאנאט, נור עטליכע טעג נאך דעם ערשטען.

היינטיגען מאנאט האט אבער דער בעל הבית ניט געוואלט ווארטען לענגער ווי א טאג נאך׳ן ערשטען, און אזוי ווי מר. פעאקס האט די רענט ניט געצאהלט האט ער איהם געשיקט בייליפס אין הויז.

מר. פעאקס איז גראדע דאן אין הויז ניט געווען. ווען ער איז געקומען, האט ער געזעהען ווי בייליפס שלעפען זיינע זאכען פון הויז. ער איז אריינגעקומען. און האט געוועהנליך ניט געלאזען. עס האט זיך אנגעפאנגען א שטיקעל סכסוך צווישען די בייליפס און מר. פעאקס, מיט דעם רעזולטאט, דאס דער לעצטער און זיין פרוי זיינען ארעסטירט געווארען.

ווען מאן און פרוי זיינען ארעסטירט געווארען איז די סטאר מיט דער הויז געבליבען אויף די בייליפס הענד, און אין יענער צייט, קליימט מר. פעאקס, דאס מען האט ארויסגענומען פון דער טיש־קעסטעל אין קאנטער 65 דאלאר.

דער סכסוך האט זיך אבער געענדיגט דערמיט, וואס מר. פעאקס איז ארויסגעלאזען געווארען אויף 200 דאלאר בייל. ער האט אויך געמוזט איינצאהלען דרייסיג דאלאר פאר רענט און 20 דאלאר פאר די בייליפס עקספענסעס, איידער ער איז פון זיי פטור געווארען.

ער איז אבער נאך ניט פארטיג היינט וועט ער פארגעבראכט ווערען אין קאורט צו ענטפערען אויף דער קלאגע, פאר ניט לאזען ארויסווארפען זיינע זאכען אין גאס.

אין אזעלכע שלעכטע צייטען פערגינט מען זיך צו שיקען בייליפס ארויסצוווארפען מענשען פון א הויז.

וועט אייזיק עסטרין בעפרייט ווערען?

די בעוואוסט איז אייזיק עסטרין, וועלכער האט לעצטען יאהר געשאסען זיין געליעבטע ענני גארעליק ערקלעהרט געווארען אלס משוגע און איז אויף אזא אופן בעפרייט געווארען פון דער תליה.

ער איז אבער פערמשפט געווארען פערשפארט צו ווערען אין א משוגעים הויז פאר קרימינאלע פערברעכער. דאס איז געווען דעם 13־טען יאנואר פון דיעזען יאהר. אבער זינט דאן געפינט ער זיך אין דעם היגען דזשייל אין טאראנטא. ער ווערט געהאלטען צוזאמען מיט אלע אנדערע ארעסטירטע, און ווי דער גאווערנאר פון דזשייל ערקלעהרט פערהאלט זיך עסטרין גאנץ רוהיג גאר ניט ווי קיין משוגענער.

דער גאווערנאר ווייס אבער ניט וואס צו טהאן מיט איהם, ביז ער וועט ניט ערהאלטען קיין בעפעהלע פון אויטאריטעטען, ווי ווייטער צו האנדלען.

די מערקווירדיגקייט דערביי איז וואס דער משפט פון דזשאסטיס מידעלטאן וועלכער האט איהם פערמשפט פערשיקט צו ווערען אין משוגעים הויז איז ניט דורכגעפיהרט געווארען.

ווען די דאקטוירים האבען עדות געזאגט דאס עסטרין איז משוגע, האבען זיי ערקלעהרט, דאס ער איז געווען משוגע ווען ער האט געשאסען אויף דער מיידעל, די לאיערס האבען אבער ניט געפרעגט די דאקטוירים צו ער איז יעצט קלאהר אדער ניט.

עס קען זיין דאס יעצט וועט מען עסטרינען פיליכט נאך אמאל אונטערזוכען און אויב מען זאל איהם ערקלעהרען אלס ניט משוגע וועט ער אין גאנצען בעפרייט ווערען.

קען עסטרין האבען א געלעגענהייט בעפרייט צו ווערען ?

קלאנגען טראגען זיך ארום דאס עסטרינס פריינד ארבייטען אויף דעם געביעט צו בעפרייען איהם.

א שנעלען שלום שרייען די דייטשע סאציאליסטען

בערלין פעברואר 10.

די דייטשע סאציאליסטען האבען יעצט געצייגט, אז טראץ די גאנצע געשרייען, זיינען זיי געבליבען גוטע סאציאליסטען.

ווען דער פרייסישער לאנדטאג האט זיך היינט געעפענט, האט דער סאציאליסט הירש, אין נאמען פון דער סאציאליסטישער פראקציע געלעזען א דעקלאראציע, אין וועלכער עס ווערט ערקלעהרט אז די סאציאל דעמאקראטישע פארטיי האט זיך ניט געביטען, און איז אזוי אפאזיציאנעל צו דער רעגיערונג ווי פריהער, מעהר ניט ווי אין דעם יעצטיגען קריטישען מאמענט, האלטען זיי זיך צוריק ארויסצוטרעטען אין א פאלעמיק, וועגען דעם בודזשעט ביי דער ערשטער פארלעזונג.

די סאציאליסטען וועלען אבער שפעטער אויפרעקען די פיעלע קלאגען, וואס זיי האבען ערהאלטען, וועגען דעם וואס פאר אן עסען די סאלדאטען קריגען, און ווי אזוי זייערע פאמיליען ווערען געשטיצט און אויך ווי אזוי די צענזור ארבייט.

די רעגיערונג מוז אפילו אין׳ם יעצטיגען מאמענט צוהערען זיך צום פאלקס פערלאנג, און אויפהערען דיא פיעלע פערפאלגונגען, וואס די פאליציי ווענדעט אן געגען די סאציאליסטישע און ארבייטער ארגאניזאציאנען.

הערר הירש האט זיך אויך אויסגעדריקט, אז די סאציאל דעמאקראטען, האבען זיך נאך ניט ענטזאגט פון זייער פאדערונג פאר אלגעמיינע רעכטע, און פאר א שנעלען שלום, ווייל דאס איז ניט א מלחמה, וואס דאס פאלק האט בעגעהרט.

ער האט פערענדיגט זיין רעדע מיט דער האפנונג, אז די ארבייטער פון אלע לענדער וועלען זעהען דערנעהענטערען דעם שלום, צום גליק פון דער גאנצער מענשהייט.

שפעטער ווען דער פינאנץ מיניסטער אויגוסט לענטצע, האט פארגעלעזען דעם בודזשעט, האט איהם הערר הירש אונטערבראכען מיט דער ערקלעהרונג אז דאס איז ניט קיין מלחמה פון פאלק, און די סאציאליסטען וועלען מעהר ניט אונטערשטיצען די רעגיערונג.

א צווייטער אינצידענט איז אויך פארגעקומען, ווען א קאנסערוואטיווער מיטגליעדער האט ערקלעהרט אז דאס גאנצע דייטשע פאלק איז יעצט פעראייניגט.

דר. ליעבקנעכט האט איהם איבערגעריסען מיט די ווערטער, אז ער האט ניט קיין רעכט צו רעדען אין נאמען פון פאלק ווייל דאס פאלק דענקט גאר אנדערש.

עסטרייך נעהמט זיך ווידער צו סערביען

ניש, סערביען פעברואר 10.

אויף פערשיעדענע דריי פונקטען ביים דונאי קומען יעצט פאר שיסערייען צווישען דער עסטרייכישער און סערבישער ארטילעריע, און אין סערביען ווערט ערווארטעט א צווייטער אנפאל פון עסטרייך.

פערוואונדעט פון א קאר

ווען דזשייקאב פריעד, פון 27 קענזינגטאן עוועניו, האט נעכטען 6 א זייגער פארנאכט געוואלט אריבערגעהן די קארטערס אויף סט. פעטריק, ווען ער האט געפיהרט א קליין וועגעלע, האט איהם אן אנקומענדע קאר אומגעווארפען און פערוואונדעט אין זייט.

א פאליסמאן האט איהם אבגעפיהרט אין הויז.

רבי דזשייקאבס ביי דער ערעפענונג פון דער געביידע

צום ערשטען מאל אין דער היסטאריע פון קענעדע איז א אידישער רבי איינגעלאדען געווארען צו האלטען א תפלה ביי אן ערעפענונג פון א קריסטליכער געביידע.

נעכטען נאכמיטאג איז אפיציעל געעפענט געווארען די געביידע פון דער ניישיאנאל סאניטאריום אססאסיאיישאן.

דאס איז איינע פון די מאדערנסטע געביידעס וועלכע געפינען זיך דא אין טאראנטא. דער צוועק פון דיעזער אססאסיאיישאן איז צו בעקעמפפען טובערקלאזעס, אדער ווי עס הייסט אויף׳ן פשוט׳ען לשון קאנסאמפשאן. די אססאסיאיישאן פערוואלטעט דעם מאסקאקא סאניטאריום, דעם וועסטאן סאניטאריום און נאך פיעלע קלענערע סאניטאריומס אין דער פראווינץ אף אנטעריא.

דיעזע געביידע וועלכע איז אויסגעבויט געווארען אויף קאלעדזש סטריט איז זעהר א מאדערנע. עס געפינען זיך אין איהר פיעלע אינטערעסאנטע צימערען. עס איז דארטען איינגעריכטעט א האלל וואו עס וועלען געהאלטען ווערען לעקטשורס ווי זיך צו פערהיטען פון שווינדזוכט. עס געפינט זיך דארטען פלאץ פאר לאבאראטאריעס, און פאר דער הויפט קווארטיר פון אלע סאניטאריומס פון דער פראווינץ אף אנטעריא.

ווי געזאגט איז נעכטען געווען דיא פארמאלע ערעפענונג פון דער געביידע. צו דער ערעפענונג זיינען איינגעלאדען געווארען פיעלע פראמינענטע און הויכגעשטעלטע פערזאנען. דארט זיינען אנוועזענד געווען, דער ליוטענאנט גאווערנער, פרעמיער הוירסט, מעיאר טשורטש, עקס מעיאר האקען, דר. הייסטינג פון דעם מעדיקאל העלט דעפארטמענט, דר. פאול, האנארייבל דזש. ה. יוהז און פיעלע אנדערע.

רבי דזשייקאבס איז גערופען געווארען צו האלטען א תפלה ביים שליסונג פון דעם מיטינג. אימער אין אזעלכע פעלע פיהרט זיך דאס מען לאדעט איין א קריסטליכען פערשטעהער פאר דעם. דיעזען מאהל אבער איז די עהרע געגעבען געווארען צו א אידישען רבי.

נאכדעם ווי דער ליוטענאנט גאווערנאר האט פארמאל געעפענט די געביידע, פרעמיער הוירסט און אנדערע האבען גערעדט, האט דער טשערמאן געבעטען רבי דזשייקאבס צו שליסען די פערזאמלונג.

די פערזאמעלטע ארום 200 אין צאהל האבען זיך אויפגעשטעלט און דער אידישער רבי האט געהאלטען א תפלה מיט וועלכע ער האט געמאכט א שטארקען איינדרוק אויף די פערזאמעלטע. דאן האט ער געבענשט דעם ליוטענאנט גאווערנאר, דעם פרעמיער און אלע פערזאמעלטע מיט דער אידישער ברכה יברכך ה׳ וישמרך, א. ז. וו.

די פערזאמעלטע זיינען דאן גענומען געווארען צו בעקוקען די געביידע.

חתונה דורך א פראקסי

פאריז פעברואר 10.

דער פראנצויזישער יוסטיץ־מיניסטער בריאן, און [illegible] מיליטער מיניסטער מילעראן האבען צוגעשטימט צום פארגעשלאגענעם ביל, אז די פראנצויזישע סאלדאטען וואס געפינען זיך אויף׳ן שלאכטפעלד זאלען קענען חתונה האבען מיט זייערע כלות דורך פראקסים, אום זיי זאלען בעקומען פענסיעס.

) : : (

א שטורמדיגער קאנסול מיטינג

די ווענד פון סיטי האלל האבען שוין לאנג ניט געהערט אזא טומעל ווי נעכטען אבענד אויף׳ן מיטינג פון די שטאדט טאטעס, און אלעס צוליעב דעם ערוועהלטען פייער טשיעף נאבעל.

אלדערמאן מעקברייד איז געוועזען דער הויפט אנפיהרער, פאדערענדיג אז מען זאל עס אין גאנצען פערווארפען.

די שטאדט־טאטעס האבען זיך אזוי לאנג געטומעלט און געשריהען, ביז וואנען עס איז געווארען עלף א זייגער, און דער מיטינג האט זיך אויפגעלעזט.

דער קאנסול וועט דארום מוזען רופען א ספעציעלען מיטינג, צו פערענדיגען מיט דער פראגע וועגען פייער טשיעף.

לויבט די י. מ. ק. א.

לאנדאן פעברואר 10.

אין דער ״טיימס״ איז אבגעדרוקט א בריעף פון רעוו. מייקעל אדלער, דער אידישער טשעפליין פון דער ענגלישער ארמיי, אין וועלכען ער לויבט זעהר שטארק די ארבייט פון דער יאנג מען קריסטשען אסאסיאיישאן צווישען דיא ענגלישע סאלדאטען אין פראנקרייך, און ער רופט דארום די ענגלישע אידען צו אונטערשטיצען די קערפערשאפט.

רעוו. אדלער בעטאנט אויך אין זיין בריעף, אז זיי מאכען ניט קיין אונטערשיעד צווישען די אידישע סאלדאטען אדער קריסטליכע, נאר זיי העלפען אלעמען אהן אונטערשיעד.

) : : (

עקס פרעזידענט אין טאראנטא

נעכטען איז אהער אנגעקומען וויליאם האווארד טעפט, עקס פרעזידענט פון די פעראייניגטע שטאאטען.

ער איז געקומען אהער אויף דער איינלאדונג פון דעם טאראנטאר אוניווערזיטעט, וואו ער וועט לעזען דריי לעקציעס איבער די פליכטען און אויפגאבען פון דעם אמעריקאנער פרעזידענט.

די ערשטע לעקציע איז שוין געווען נעכטען אבענד אין קאנוואקיישאן האלל, די איבריגע צוויי לעקציעס וועלען זיין היינט אבענד און מארגען 5 אזייגער פארנאכט.

594 דערהרגעט פון טריינס אין קענעדע

אטאווא פעברואר 10.

די ריילוויי קאמישאן וועלכע האט פערעפענטליכט איהר יעהרליכען בעריכט מעלדעט צווישען אנדערעס, אז פון טריין עקסידענטס זיינען אין פערלויף פון דעם יאהר 594 דערהרג׳עט געווארען, און 1,899 פערוואונדעט, וואס דאס איז מיט 49 דערהרג׳עטע און 332 פערוואונדעטע ווענינער פון פאר א יאהרען.

די מעהרסטע עקסידענטס האבען פאסירט אין אנטאריא.

אטאווא פעברואר 10.

ווי א בעריכט פון לאנדאן מעלדעט זיינען פון די קענעדער סאלדאטען וואס שטעהען אין סאליסבורי פליין געשטארבען פאר דער גאנצער צייט 65 מענשען.

אן איבערראשונג פאר טאראנטאר אידען

דעם נעקסטען מאנטאג, פעברואר דעם 15־טען וועט אין ליריק טהעאטער זיין אן אמת׳ער טריט פאר די היגע אידען, א פיעסע, וואס נור טהאמאשעווסקי שפיעלט אין ניו יארק, איינע פון די שעהנסטע קאמעדיען, מיט נייע געזאנג און שעהנע טענץ, וועלכע וועלען דעם עולם העכסט איבערראשען און אמוזירען.

״חאנטשע אין אמעריקא״

דיעזע קאמעדיע האט א גאנץ אינטערעסאנטע טענדענץ און זי ווערט געשטעלט אין דעם עהרענאבענד פון דער בעליעבטער סוברעטין מיס ביאליס.

די פיעסע צייכענט זיך אויס מיט פיעלע גרויסארטיגע עפעקטען, איינע פון וועלכע בעשטעהט אין דעם וואס פופצעהן פרויען מארשירען ארויף פון טהעאטער אויף דער ביהנע.

ווייל די פיעסע איז טהאמאשעפסקיס אייגענטהום האט עס אבגעקאסט זעהר פיעל געלד צו קריגען זי פאר טאראנטא און די היגע אידען טארען ניט פערפעהלען צו זעהען דיעזע וואונדערבארשעהנע קאמעדיע.

אויב איהר ווילט פערקויפען ביליגע טהעע לאזט איהר דארין דעם גאנצען שטויב. ביליגקייט מיינט ניט אימער צופרידענהייט. דער שטויב און שטול ווערט אימער ארויסגענומען פון סאלאדא טהעע פערזיכערענדיג דורכאויס ריינקייט געשמאקפאלע פלייווער. פראכטפאלע קוואליטעט וואס קיין אנדערע טהעען קענען זיך צו איהר ניט פערגלייכען.

אין ליריק טהעאטער שפילט מען מארגען פרייטאג דעם 12־טען זעליג איציק דער כלי זמר

אָהן גליק

אן אריינעלסער. שפאנענדער ראמאן פון אידישען לעבען אין ענגלאנד און אמעריקא.!

ספעציעל געשריבען פאר'ן "אידישען זשורנאל"

פון בר צבי.

נאכדרוק פערבאטען.

(16־טע פארטזעצונג.)

מאזעס האט זיך דערפיהלט שטארק געטראפען פון ליזאס רייד. עס איז איהם זעהר ניט אנגעשטאנען, אז איהם זאל מען אזוי בעהאנדלען, איהם זאל מען ענטזאגען און נאך ווער? זיין ארימע קרובה ליזא, וועמען ער האט געוואלט בעגליקען מיט זיין פערזאן. אלע מיידלאך וואלטען איהר מקנא זיין, ווייל ער האט אזא בעריהמטען נאמען אין די העכסטע לאנדאנער קרייזען, אלע ווייסען, אז איהם שטעהט פאר א גלענצענדע קאריערע, מען וויל איהם פערהאלטען אין דער יוניווערסיטי אלס פראפעסאר. ער האט שוין אנגעשריבען פיעלע וויכטיגע מעדיצינישע אבהאנדלונגען אין די גרעסטע מעדיצינישע זשורנאלען און נאך אלעמען ווערט ער ענטזאגט ביי אן ארימער סיגארעטען־מאכערין, וועלכע קען העכסטען קריגען א גוטען שניידער־מייסטער וואס פערדיענט עטליכע פונט א וואך.

ער האט געקוקט אויף ליזאן און געשוויגען.

„מיינסטו ערענסט?" האט דניאל געפרעגט זיין טאכטער.

„געווים מיין איך וואס איך זאג", האט ליזא געענטפערט, „איך און מאזעס זענען ניט קיין גלייכע פאאר, איך גלויב ניט אז איך האב א רעכט צו שטערען איהם זיין קאריערע און איך גלויב ניט, אז ער וועט אין מיר געפינען זיין גליק".

מאזעס האט זי ווידער שארף אנגעקוקט, און ענדליך האט ער זי געפרעגט:

„איז דיין ערקלעהרונג ווירקליך דאס וואס דו דענקסט, אדער פיליכט האסטו אן אנדער אורזאכע ווארום דו ענטזאגסט זיך פון מיר?"

„וואס מיינסטו דערמיט?" האט איהם ליזא איבערגעפרעגט.

„איך מיין, האט מאזעס געזאגט, אז דיין ערקלעהרונג איז ניט קיין אמת'ע, פיליכט ביזטו גאר פערליעבט אין א צווייטען".

„און אויב יא איז וואס?" האט ליזא געפרעגט.

„דאן בין איך דער לעצטער מענש אין דער וועלט דיין גליק צו שטערען, האט מאזעס איהר געזאגט, דער אמת איז, אז פערליעבט אין דיר בין איך ניט. איך גלויב ניט איבערהויפט, אז איך קען מיך איינליעבען אין א מיידעל, נור איך פערזיכער דיך, אז ווען מיר הייראטהען, וואלסטו געווען גאנץ צופרידען און אפשר אויך גליקליך. דו וואלסט אין מיר געהאט א טרייען מאן און א ברודער, אבער פון דעסטוועגען וויל איך דיך ניט צווינגען, דו זאלסט טהון ווי דו פערשטעהסט. מיר טהון א טובה, דארפסטו געווים ניט, איך דיר, וויל אויך קיין טובה ניט טהון, איך בין געווען גאנץ ערענסט ווען איך האב דיר דעם הייראטס־פארשלאג געמאכט, אבער ווי געזאגט, איך קען דיין ענטזאגען־זיך אריבערטראגען אהן איבעריגע יסורים, איך בין צופרידען צו בעפרייען דיך פון דיין ווארט, אויב דו מיינסט וואס דו זאגסט, טאמער אבער מיינסטו עפעס אנדערש, בין איך בערייט צו ערפילען מיין פערשפרעכען צו יעדער צייט, איך פון דיר ענטזאג מיך ניט, איך גיב דיר אבער דאס פולע רעכט צו ענטזאגען זיך פון מיר, אבוואהל דו האסט מיך פאר די לעצטע עטליכע וואכען געמאכט גלויבען, אז דו ביזט גראדע צופרידען צו ווערען מיין כלה".

„ווילסטו אבער פערבלייבען מיין פריינד ווי ביז געווען," האט ליזא געפרעגט.

„דאס איז א נארישע פראגע, דו ביזט מיין שוועסטער און אלס אזעלכע וועל איך דיך אייביג בעטראכטען, דו האסט מיין פריינדשאפט אזוי לאנג ווי דו ווינסט זיך וועלען דערמיט בענוצען".

„דאנק איך דיר דערפאר פון טיפען הארצען, האט ליזא איהם געזאגט זיך פערנייגענדיג, דו ביזט א דזשענטעלמען".

דניאל און רבקה זענען געזעסען מיט אפענע מיילער. זיי האבען זייערע אויערען ניט געקענט גלויבען; זיי האבען ניט פערשטאנען וואס פאר א איבערקערעניש עס איז דא געווארען מיט זייער טאכטער. פרעגען ביי איהר האבען זיי ניט געוואלט, זיי האבען דאס ניט געקענט טהון אין מאזעס אנוועזענהייט, עס האט זיי אבער פערדראסען ביז אין צעהנטען ריב, דניאל האט זיך געפיהלט ווי פון א דונער געטראפען; ער איז ארונטערגעפאלען פון זיבעטען הימעל אין א טיפען אבגרונד. זיין פרוי רבקה האט אבער פערשטאנען, אז דא מוז עפעס זיין, ליזא וואלט זיך ניט אזוי לייכט ענטזאגען פון אזא חתן, זי מוז געוויס האבען אן אורזאכע דערצו.

מאזעס איז יענעם טאג לאנג ניט פערבליבען, ער איז געזעסען ביי א האלבער שטונדע און אוועק.

פאטער און מוטער, זענען דאן ביידע אנגעפאלען אויף ליזאן.

„וואס איז מיט דיר דער מעהר? ווארום האסטו איהם דערלאנגט אזא פאטש אין פנים? דאס איז דאך א סקאנדאל פון דער וועלט! דו האסט דאך פון זיך פערטריבען דאס גרעסטע גליק!"

„אויב דאס וואלט פאר מיר געווען א גליק, ווייסטו דאך נאך ניט, האט ליזא געזאגט צו איהר פאטער, אבער איך אליין ווייס דערוויילע, אז פאר מיר וואלט עס געווען אן אומגליק".

„ווארום, זאג אדרבה, לאמיך הערען", האט די מוטער געפרעגט.

„איך קען איהם צו גוט, מאמע, האט ליזא געענטפערט, איך ווייס זיינע חסרונות אויך, ווערהענד די וועלט קען נור זיינע מעלות; דו ווייסט גאנץ גוט, אז ער איז א שוואכער אין געזונד, דו ווייסט אויך, אז ער איז א גרויסער עקשן און מען דארף זיך ניט נארען. ער איז דאך טאקי א קבצן אויך. ער וועט יעצט ענדיגען און דארפען עפענען אן אפיס, ער וועט זיך דארפען איינשאפען שעהנע קליידער און טאקי מיך אויך אויסקליידען, איך אליין האב דאך גארנישט מיט גארנישט, טא פרעג איך פון וואנען וועט ער דאס אליין נעהמען? ווארום זאל איך איהם פערדרעהען די קאפ, ארונטערהאקען איהם די פליגלען נאך איידער ער פאנגט אן צו פליהען? זאל ער זיך זיין געזונד און שטארק, זאל ער טאקי הייראטהען רייך און א בעוואוסטע פאמיליע, וועט ער דאן ניט קענען זאגען, אז צוליעב מיר האט ער געבראכט דעם גרעסטען קרבן".

„אבער וואס געהער זיך עס אן מיט דיר, חכמה מיינע? האט דניאל געפרעגט, דו דארפסט דאך עפעס טראכטען וועגען אן אייגענעם תכלית, וואס דענקסטו אויף מיר קענסטו זיך פערלאזען? איך, דיין ארימער טאטע, קען פאר דיר קיינמאל גארנישט אויפטהון, איך האב קיין עין הרע ניט אזוי פיעל קליינווארג אין הויז, איך דאנק דעם אויבערשטען, אז איך פערדיען גענוג אויף ברויט פאר זיי, אויף א דירה און אויף שיכלאך".

„נו און אז ניט מאזעס, איז שוין די וועלט פערפאלען?" האט ליזא געפרעגט.

„די גנב'טע האט שוין עפעס אן אנדער העכט, האט זיך די מוטער געווענדעט צו'ם פאטער, אנדערש קען דאס ניט זיין!"

דניאל האט אנגעשטעלט זיינע אויגען אויף ליזאן.

„יעס, פא, איך האב אן אנדער חתן, איך גלויב, אז ער דארף דיר געפעלען ניט ווייניגער ווי מאזעס". האט ליזא געזאגט רויט ווערענדיג.

„ווער איז ער?" האט דניאל געפרעגט

„דאס איז מיין בעל הבית, דזשאזעף הערמאן".

„א רוח זאל אין דיין טאטען אריין! האט דניאל אויסגערופען לאכענדיג, דו ביזט דאך אן אמת'ער מזיק! דאס איז אויך ניט שלעכט, ווי איך בין א איד, דער בחור איז אלרייט, איי לייק הים!"

„האסטו איהם געגעבען דיין ווארט?" האט די מוטער געפרעגט.

„עס איז שוין צווישען אונז אבגעמאכט און אונטערגעשריבען, האט ליזא געזאגט א פרעהליכע, ווען איהר ווילט, קען איך איהם יעצט שיקען רופען".

„דער יונג איז רייך ווי קורח, האט דער פאטער געזאגט, א ביזנעס־מאן, אזא יאהר אויף מיר און אן ערלעכער בחור אויך, עס זעהט זיך אן, אז ער שטאמט פון א שעהנער הויז, ער קען גוט לערנען".

„מילא, זאל זיין מיט מזל, האט די מוטער צוגעשטימט, מסתמא איז אזוי בעשערט פון גאט".

„רבקה! האט דניאל זיך געווענדעט צו זיין אידענע, מאך היינט א גוטע מיטאג און מיר וועלען איהם רופען אהער, זאל ער מיט אונז מיטעסען און מיר וועלען זיך מיט איהם גוט דורכשמועסען".

„גוט, זאל זיין אזוי, האט די פרוי צוגעשטימט, לויף אריין אין גראסערי, און ברענג מיר א פאאר זאכען וואס איך דארף האבען און דו ליזא קענסט נאך איהם שיקען".

ליזא איז ארונטער אין גראסערי און איינגעקויפט, וואס די מוטער האט איהר געהייסען און טאקי פון דארטען האט זי טעלעפאנירט צו איהר דזשאזעפען, אז אלעס איז ווי געוואונשען און אז איהרע עלטערען האבען איהר יעצט געהייסען איינלאדען איהם אויף מיטאג.

„איך קום באלד מיט דעם עהשטען לופט־באלאן, האט דזשאזעף געענטפערט, אבער געדענק, אז פאר דיין שנעלער ארבייט וועל איך דיר געבען א הונדערט קושען, אויב דו ווילסט מיר דאס ניט פערשפרעכען געה איך ניט פון ארט".

„עס וועט זיין רעכט, האט ליזא געענטפערט, דו וועסט אבער אביסעל ארונטערלאזען פון פרייז און מיר וועלען זיך מסתמא אויסגלייכען".

„געה איך שוין ארויס פון הויז, טהייערינקע, גוד ביי!"

(פארטזעצונג פאלגט.)

א קצור פון די נארטוועסט לאנד געזעצע.

דער עלטערער פון א פאמיליע, אדער יעדער מאן איבער 18 יאהר אלט, וועלכע קענען בעקומען א פערטעל סעקשאן דאמיניאן לאנד אין מאניטאבא, סאסקאטשעוואן, אדער אלבערטא.

דער אפליקאנט דארף געמאכט ווערען אין דאמיניאן לאנד אייזשענסי אדער סאב אייזשענסי פון דיסטריקט. אן אפליקיישאן קען געמאכט ווערען אין אלע פון לאקאל אייזשענסי פון דאמיניאן לאנד (ניט סאב אגענט) אויף געוויסע קאנדיציאנען.

פליכטען — 6 מאנאטען אויף בעארבייטען די לאנד אין יעדע דריי יאהר. א האמעסטעדער קען וואהנען 9 מייל ווייט פון זיין פלאץ אויף א פארם, פון ניט ווייניגער ווי 80 אקער לאנד אויף געוויסע קאנדיציאנען. א הויז איז נויטווענדיג אין יעדען פאל אויסער ווען די וואהנונג איז אויף [illegible] פלאץ.

אין געוויסע דיסטריקטען א האמעסטעדער וועלכער איז אין גוטע אומשטענדען קען קריגען א ערשטע האמעסטעד, ארום זיין פלאץ פיר דעם פרייז פון 3 דאלאר א אקער.

פליכטען — 6 מאנאטען וואהנען אויף'ן פלאץ אין יעדע זעקס יאהר ווען די האמעסטעד נעהמט (ארייננעמענדיג די צייט פון דער ענטרי) 50 אקער עקסטרא פיר בעארבייטען. די צייט פיר קולטיווירען איז אבהענגיג אין קיים אויב אויסגעפינען דאס דער פלאץ איז א זאמדיגער אדער א שטיינענדיגער געגענד ווי פעסטגעשטעלט צו האמעסטעד אינספעקטאר.

א פארמער וועלכער האט בעארבייט זיין פארם און האט פון איהר קיין רעזולטאטען קאן ערהאלטען לאנד אין וועלכען דיסטריקט ער וויל פיר 3 דאלאר א אקער.

פליכטען — מוז זיצען 6 מאנאטען אין יעדע 3 יאהר בעארבייטען 50 אקער און אויפבוילדען א הויז אין ווערטה פון $300.

וו. וו. קארי
דעפוטי מיניסטער אף אינטעריאר.

נ. ב. ניט אויטאריזירטע פובליקאציעס פון די אדווערטייזמענט וועלען ניט בעצאהלט ווערען.

באזונדער פארזיגעלטע טענדערס אדרעסירט צום אונטערצייכענטען וועלען ערהאלטען ווערען אין דיזען אפיס ביז 4 אוהר נאכמיטאג מאנטאג, מארטש דעם ערשטען, 1915 פאר דעם סאפפליי פון: „ברומס און בראשעס", „טשיזען", „הארדוועיר", „האיז", „אילס און גריזעס", „פעקינג", „פיינט, פיינט אוילס, א. ז. וו. „מאנילא ראופ", „וויער ראופ" און „סטים פייפ, וואלווס און פיטינגס" פאר דעם דעפארטמענטאל דרעדזשינג פלענט אין אנטאריא און קוויבעק.

יעדער טענדער מוז געשיקט ווערען אין א בעזונדערען ענוועלאפ און ענדארסד „טענדער פאר הארדוועיר, אנטאריא און קוויבעק", „טענדער פאר משיען, אנטאריא און קוויבעק", א. ז. וו. ווי דער פאלל איז.

טענדערס וועלען ניט גענומען ווערען אין אנבעטראכט סיידען זיי זענען געמאכט געווארען אויף די פארמס פארזארגט ביי דעם דעפארטמענט און אין אנקלאנג מיט די קאנדיציאנען וואס זיי ענטהאלטען.

קאמבינירט, א ספעציפיקיישאן צוזאמען מיט א פארם פון טענדער קאן מען קריגען אין דיזען דעפארטמענט.

מיט יעדען טענדער מוז זיך געפינען אן אקצעפטירטער טשעק אויף א טשארטערד באנק, צאהלבאר צום ארדער פון דעם אנארייבל דעם מיניסטער פון פאבליק ווארקס אויף א סומע וועלכע ווערט דערמאהנט אין טענדער.

ביי ארדער,

ר. סי דעסראשערס סעקרעטער
דעפארטמענט אף פאבליק ווארקס,
אטאווא, פעברואר, דעם 1־טען, 1915.
71917 —

פינאנץ בעריכט פון דער פאלקס קיך

די פאלגענדע קאמיטע האט אונטערזוכט די פינאנץ ביכער ביז דעם 10־טען יאנואר 1915 און געפונען אין בעסטען ארדנונג.

איינגאהמע	$548,21
אויסגאבע	$419,46
באלאנס אין טרעזשורי	$128,75

אונטערגעצייכענט יאנואר דעם 10־טען 1915.

ה. ב. זיוויץ
ב. סיגעל
מ. סטיוועל
מ. לאיעווסקי

די פאלגענדע קאמיטע האט אונטערזוכט די פינאנץ ביכער פון דעם 10־טען יאנואר ביז דעם 1־טען פעברואר 1915 און געפונען די ביכער אין בעסטען ארדנונג.

איינגאהמע	$104,59
באלאנס פון בעפאר	$128,75
סך הכל	$233,34
אויסגאבע פאר די 20 טעג	$307,22
בלייבט מען שולדיג	73,88

אדיט קאמיטע:
דזש. דעססער
דזש. גערטלער
ב. גאלדהאר.

בעשלאסען צו בעדאנקען פריינד מ. גרינבערג, געוועזענער פינאנץ סעקרעטער פיר זיין ארבייט אומזיסט פיהרענדיג די ביכער אין בעסטען ארדנונג.

מיט אכטונג
די פערוואלטונג פון דער אידישער פאלקס קיך (רעסטאראנט).
רעוו. קאפלאן, טשעהרמאן
אייב שניידער פינאנס סעק.

האט איהר וואס צו פערקויפען?

אויב איהר ווילט עטוואס קויפען אדער פערקויפען —
אדווערטייזט אין זשורנאל
אויב איהר ווילט וואס פעררענטען אדער רענטען —
אדווערטייזט אין זשורנאל
אויב איהר זוכט ארבייטער אדער ארבייט —
אדווערטייזט אין זשורנאל

עס קאסט אייך בלויז א קלייניגקייט און טויזענדער מענשען ווייסען אייער פערלאנג

פרייזען פיר קלאסיפיצירטע אדווערטייזמענט

1 סענט
א ווארט פיר איין טאג

2 סענט
א ווארט פיר דריי טעג

4 סענט
א ווארט פיר זעקס טעג

קיין אדווערטייזמענט וועט ניט אנגענומען ווערען אונטער 10 סענט

Real Estate
ריעל עסטייט

א פארם צו פערקויפען 50 אקערס, גוטע קולטיווירטע לאנד, בענק, בארן, פריים הויז, נאהענט צום סקוהל. נאכפרעגען:
Lot 7 Con. 3 Oro Shanty Bay R R N230

א רום צו פעררענטען, מיט אלע קאנוויניענס. נאכפרעגען 715 קווין סטריט וועסט.
1498—2—17

צו פעררענטען א בייסמענט פאר א פול־רום אין 85 ענגעס סטריט. טעלעפאן מיין 7048
1506—2—15

א פלעט פון 3 רומס צו פעררענטען, אלע קאנוויניענס, ביליג רענט, פרעגען 465 קווין סטריט וועסט.
1504—2—16

3 רומס צו פעררענטען, אלע קאנוויניענס, א האל צום קאכען, סעפערעט גאז קאלטע און ווארימע וואסער, 295 סימקאָ סטריט, נעבען ענדרסאן, ביליג רענט. גליך ארייגצומופען.
15052—22

צו פעררענטען א הויז אין נאסאו סט. 8 רומס אלע קאנוויניענס, הארד פלארס, עלעקטריק און גאז קען געזוכט ווערען פיר 3 בעזונדערע טענענטס. ביליג רענט. נאכפרעגען קאלעדזש 6820.
1490—2—16

א קלינינג און פרעסינג און קאסטאם טיילאר שאפ צו פערקויפען, זעהר ביליג, א גוטער טשאנס פיר א שניידער. פרעגען אין 599 קווין סט. וועסט.
2—13

Situations Vacant

פערלאנגט א פארטנער, מיט זעהר ווייניג געלד, ער מוז אויך זיין א גוטער סיילסמאן. פרעגען אין 13 ארטהור סט.
1496—2—12

פערלאנגט א מיידעל פאר לייכטע הויז ארבייט. פרעגען 320 קווין וועסט.

פייפערינג און פיינטינג

איך פייפער אויס פאר $2.50 א רום מיט די נייעסטע פייפער.
ב. סקאלסקי 33 גלאסקא סטריט
1499—3—10

מודעה לבני בראנטפארד וסביבותיה!

דער אדרעס פון דעם איינציגען שו"ב ומוהל מומחה ומסדר קדושין פאר בראנטפארד און איהר סביבה איז:
גרינגארטען 15 גרענד סטריט
טעלעפאן 2185.
1497—12—16

עקספרעסען און שווערע וועגענס, ווי אויך פוירסט קלאס קערידזשעס פיר חתונות צו רענטען. פרייזעס פון $1 ביז $1.75 יעדער ספעשעל פרייזעס פיר לוויות. האלגרייווס ליווערי 11 גרענדזש עוו. פאן קאלעדזש 4953.

פערד און וועגען צו פערדינגען פער טאג אדער וואך.
1489—2—15

יעצט איז די צייט.

צו לערנען ענגליש, בוקקיפינג, שארטהענד, טייפריטינג און אנדערע קאמערציעלע געגענשטענדע. ספעציעלע ראטען צו לעזער פון אידישען זשורנאל וואס וועלען אנפאנגען אין יאנואר.
ווענדעט זיך פאר איינצעלהייטען צו וואטסאנס ביזנעס סקוהל 442 יאנג סטריט

ס. מ. וואטסאן פרינס

[illegible] יאהר עקספיריענס אין טאראנטא

PROFESSIONAL

דר. ד. ה. ביטאן
דענטיסט
בעסטע ארבייט צו די בילינגסטע פרייזען
קיינע שמערצען
טעלעפאן קאלעדזש 881.
344½ באטהורסט סטריט
קארנער ארטהור סטריט
D. H. BEATON, Dentist
344½ Bathurst Street, Cor. Arthur

דר. מ. פיווניק
.: דענטיסט :.
קאר. קווין סט און ספאדיינא עוו.
טעלעפאן ארעליר 4067
בענק אף האמילטאן בילדינג
Dr. M. PIVNICK, B. A. Sc.
Room 2

דר. מ. קייטס
דענטיסט
218½ קווין סטריט וועסט
קארנער קווין און מעקאל סטריט.
DR. M. KATES, Dentist
218½ QUEEN ST. WEST
PHONE MAIN 979

דענטיסט
דאקטאר ז. ה. קאלבארן
ספעציאליסט אין צייהנער ציהען
רום 601, קענט בילדינג
יאנג און ריטשמאנד סטריטס
טעלעפאן מיין 2149.
טאראנטא

דר. טוראפסקי
185 ספאדיינא עוו.
טעלעפאן ארעליר 3224
אפיס שטונדען:
1 ביז 3 נאכמיטאג. 6 ביז 8 אבענדס

M. M. DAVIS
פאבליק אקאונטאנט און אדיטאר
ביכער ווערען גיהאלטען אין בעסטען ארדער
350 קאלידזש סט. טאראנטא
טעלעפאן קאלידזש 7632

LEGAL

טעלעפאן: ארעלייד 1403
ה. דזש. מעקדאנאלד
לאא אפיס
באריסטער סאליסיטאר. נאטארי.
געלד צו פערלייהען
ראבינס בילדינג
וויקטאריא און ריטשמאנד.

א ביזנעס פראפאזישאן פאר אידען אין פערשיעדענע געגענדען אין טאראנטא

ארבייט ארויף פאר אייער געגענד אין אייער הויז אדער ביזנעס א סטיישאן וואו מען קריגט דעם אידישען זשורנאל און וואו מען נעהמט אן אדווערטייזמענטס.

מיר וועלען אדווערטייזען (פריי) אז אין אייער ביזנעס אדער הויז קריגט מען טעגליך דעם זשורנאל.

אויסער וואס אייער ביזנעס וועט זיין פריי אדווערטייזט טאג טעגליך אין זשורנאל, אויסער דעם וואס דורבדעם וועט איהר קריגען פרישע קאסטומערס וועלכע צוליעב דעם זשורנאל וועלען ביי אייך קויפען אייער סחורה, אויסער דעם קאנט איהר ארויפארבייטען אן עקסטרא פארדינסט פון פערקויף פון צייטונגען און פון אדווערטייזמענטס וואס איהר וועט אננעהמען פאר אונז, פאר וועלכען איהר וועט קריגען אייער קאמישאן.

וואס איהר דארפט טהון איז א קלייניגקייט:

קומט זאפארט מאכען מיט אונז ארריינדזשמענטס.

צוויי אין איין געגענד וועלען עס ניט בעקומען.

איין פערזאן אין איין געגענד, ווער עס וועט קומען פריהער דער וועט עס קריגען.

איילט זיך דארום צו קומען צו אונז וועגען דעם.

אכטונגספאלל
די מענעדזשמענט
דער טאראנטאר אידישען זשורנאל.

דעם זשורנאל קען מען בעקומען יעדען טאג, אין בייסיקעל סטאר ביי מ. פאלאק 260 דאנדאס סטריט.

אויך אין גראסערי סטאר ביי מר. עטינסאן 897 קווין סטריט וועסט.

וויכטיגע נייעס פאר אלע אידען פון דער וועסט ענד.

די בעסטע ווייגען און ליקער

מיר זענען איין דער רעכטער הארץ פון דער אידישער געגענד, 22 יאהר אין די ביזנעס און מיר האבען די בעסטע ענגלישע און אימפארטירטע קאניאקען און בראנפען צו די בילינגסטע פרייזען.

א ספעשיעל דיסקאונט פאר חתונות, פארטיעס און צו ווייטע.
מיר גאראנטירען פולע צופריעדענהייט.
פערגעסט ניט אז דאס אלעס האט איהר פון
201 סעינט פאטריק סטריט.
ש. פעטערסאן, פראפ. — טעלעפאן קאללעדזש 90

א גליק פאר טאראנטאר אידען

עס האט זיך ערשט ערעפענט א האלסייל ביזנעס פון די בעסטע ענגלישע און יארקשיר וואלענע שטאפען וואו איהר קענט קריגען די בעסטע און שעהנסטע וואַרעס פאר סוטס אבערקאוטס און פענטס מיט האלסייל פרייזען. אויך פיילארס טרימינגס ביי:
J. LUBINSKY
248 Simcoe St Phone Main 6446

ספעשעל פיר די לעזער פון „זשורנאל"!
$1.00 בלויז $1.00
פרעסינג, קלינען און פרעסען סוטס
דאס געלד צוריק אויב די ארבייט איז ניט ריכטיג
די עפפישענט פרעסינג קאמפאני
— 205 ספאדיינא עוו. —
קלינינג, פרעסינג, פארבען, פארריכטען
פרויען און מענער קליידער
ס. זייד פראפ. טעלעפאן עדלייד 2897

דייאנא סוויטס
„די סטאר פון קוואליטעט"
די שעהנסטע און ראיעלסטע אייז קרים פארלאר אין טאראנטא
הייסע געטרענקע צו יעדער צייט.
דעם גרעסטען אויסוואהל פון אלערליי הויזיש געמאכטע טשאקאלאדעס און קענדיעס.
153 יאנג סטריט

פ. ליווויי
לייף, סיקנעס, פייער און פליים גלאס אינשורענס
טעלעפאן קאלעדזש 8101
81 St. Patrick St.

די סאקסאן קא.
עסטייט און פינאנסעל בראוקערידזש
JOHN M. SKELTON
פרעזידענט און מענעדזשער
וועליואיישאן עקספערדזשעס א. ז. וו.
401 קענט בילדינג. טעלעפאן עדלייד 3107

פריוואטע און ביזנעס קארעספאנדענץ ווי אויך געזעצליכע דאקומענטען אין אלע שפראכען געמאכט ביי
The Canadian Translation Bureau
H. FEILMANN, Mgr.
קענט בילדינג, 156 יאנג סטריט. רום 211
— ביליגע פרייזען. — טעל. מ. 1546

חתן כלה
זאלעודאסלטזען
מערידזש לייסענס קאן מען קריגען אין אפיס פון "אידישען זשורנאל", 67 עליזאבעטה סט.
יעניגע חתן כלה וואס וועלען דא נעהמען זייערע לייסענס וועלען קריגען א יום־טוב'דיגען בעריכט מיט א מזל טוב אין "אידישען זשורנאל" פריי.

מלחמה פרייזען
5 סענט א שייוו
קומט און גיט אונז א טרייעל
אייער אלטער בעקאנטער באַרבער
סעם גודמאן 93 ענגעס סטריט.
1450—3—3

הכשר על שמו
איך מאך בעקאנט לאחינו בני ישראל, אז דער אויל וואס ווערט אויסגעארבייט, אין די פעקטארע פון ר"ו שולמאן 67 סענטער עוו. איז נאר פון געוויקסען: זשעסאף, שעמין, קאטטאנסיעד, מאהן, נים. אהן צומישאכין פון לעבעדיגע פעטקייטען.
די פרומסטע אידען מעגען ניצען דעם אויל.
א' שמות י"ז טבת. תרע"ה. פה טאראנטא.
יודל ראזענבערג רב דפה.
יעדער קאן קומען אין פעקטארי זעהן ווי דער אויל ווערט געמאכט.

האַרהוואוד פלארינג
——):(——
גאראנטירט בארטש, מעיפעל, פלעין און קווארטערד סאוטהערן אאוק.
קענעדע וואוד ספעשעלטי קאמפאני ארילליא, אנטאריא.
1168—2—24

האַרדוועיר און קאטלערי

דאס בעסטע פלאטץ פאר אלע סארטען הארדוועיר, גאז פיקסטשורס, גאז מענטעלס און גלאובס, עלעקטריק פיקסטשורס, פייפ סטאוווס, קאלאויל היטערס, גלאז און קים (פוטי) פיינטס און אוילס א. ז. וו. ביי
G. H. IBBOTSON
343 באטהורסט סטריט
טעלעפאן קאלעדזש 6242

גרובעס
ערשטע קלאסע כשר רעסטאראנט
218 קווין סטריט, וועסט
טעלעפאן מיין 2574.
רעגעלער דינער 35 סענט מיט פאלטרי 50 סענט ברעקוועסט, דינער און סאפער סערווירט.
מיר סערווירען אויך מילכיגס צו ארדער

ווילט איהר א גוטען מוהל וועלכער איז 22 יאהר אין פראקטיס, דאן שיקט נאך
חזן טאנאוויטש
פון מיקאל סטריט שוהל.
207 מיקאל סט. טעלעפאן קאללעדזש 2033.
— פריטע אומזאנסט —

קאנטאר וולאדאווסקי האט געמופט אין 62 בראנזוויק עווענוי
דער טעלעפאן נומער איז דער זעלבער וואס עס איז געווען.

דער גרעסטער אנטיסעפטיש מוהל
און דער מאדערנעסטער מסדר קדושין אין טאראנטא

איז
קאנטאר וולאדאווסקי
רופט מיך און איבערצייגט אייך.
קאנטרי לייט קענען מיך אויך אנגאזשירען פאר שמחות. מיין וואהנונג איז 62 בראנזוויק עווענוי, און מיין פאן נומער איז 1076 קאלעדזש.
פיר ארעמע אומזאנסט.

רעווערענד קאפלאן

טשעהרמאן פון דער אידישער פאלקס־קיך, הכנסת אורחים און חברו אימיגראנט איד סאסייטי.
איך מאך בעקאנט דאס איהר טרעפט מיך איצטער צו הויז וואו איך נעהם אן מוהל־שאפט און סדור־קדושין, איך גיב מערידזש לייסענס צו אלע חתן־כלה פריי.
פערגעסט ניט מיין אדרעס איז:
166 דזשאהן סט. טעלעפאן עדלייד 1545
אייער פריינד
חזן קאפלאן

סטאוווס, ריפערינג, און פורניטשער — צו ביליגע פרייזען
מאפאטס גאז און קוילען רעינדזשעס
WESTWOOD BROTHERS
635 St. Queen W. Phone Adel. 1518

שוין פערטיג
אונאיהר קענט עס קריגען!

די
סודות
פון דער
מלחמה

האבען ארויסגערופען גרויס אינטערעס אין אלע קרייזען פון דעם אמעריקאנער יודענטהום.

דאס זיינען וואהרע פאקטען ווי די מלחמה האט זיך אנגעפאנגען און אזעלכע פאקטען וואס זענען אין קיין שום צייטונג, און קיין שום בוך, און קיין ווערק ניט פערעפענטליכט געווארען.

עס איז ווערטה פאר יעדען מענשען צו לעזען דיזע קליינע פאמפלעטס, ווייל אזעלכע זאכען ערשיינען זעהר זעלטען אין דער אידישער ליטעראטור, איבערהויפט זיי זאלען זיין אריגינעל.

מיר האבען שוין פערקויפט הונדערטער קאפיעס אין אנדערע שטעדט און יעדער איינער דארף זיך זעהן צו איילען און קויפען איינע פון דיזע פאמפלעטס, ווייל זיי וועלען עס נאכהער ניט קענען בעקומען.

די פאקטען זענען בעשריבען אין א לייכטען שעהנעם אידיש. זיי זענען העכסט שפאנענד און עס איז א פערגעניגען זיי צו לעזען.

.. בלויז ..
10 סענט א קאפיע

אײלט זיך צו און שיקט פאר א קאפיע אדער פרעגט אייער צייטונגס-פעדלער וועגען דעם וועט ער אייך שוין בעזארגען.

אכטונגספאלל
פערלאג „קענעדע"

The Canadian Jewish Publishing Co.
of Toronto Limited., Toronto, Ont.

שטימען פון פאלק

——)::(——

די פאלקס קיך געפינט זיך הינטערשטעליג אין געלד!

די פאלקס קיך געפינט זיך אין א דעפיציט פון העכער 200$.

אין אנדערע ווערטער הייסט עס, אז די פאלקס קיך וועלכע גיט עסען צוויי מאל א טאג צו העכער הונדערט לייטע און וועלכע שיקט אהיים צו העכער 50 פאמיליעס, די נויטיגסטע לעבענס פראדוקטען, אז די פאלקס קיך קריגט ניט אריין די נויטיגע סומע געלד וויטער אנצוגעהן מיט דער נאבעלער הילפס ארבייט.

עס איז אין די פאלקס קיך שטענדיג געווען דעפיציטען, אבער יענע דעפיציטען זיינען געווען קליינע און לייכט צו דעקען, אנדערש איז אבער היינט.

די ארבייטסלאזיגקייט וואקסט און צוזאמען דערמיט וואקסט אויך דער צאהל פון די נויטבעדערפטיגע. יעדען טאג ווענדען זיך צו אונז נייע פאמיליען און בעטען שטיצע. יעדען טאג קומען צו אונז נייע מענשען און בעטען עסען און דיא לייטע וועלכע שטעהען נאהענט פון דער פאלקס קיך נוצען אויס אלע מיטלען און ווענדען אן אלע מעגליכקייטען ניט ארויס צולאזען קיינעם מיט ליידיגען.

אבער ווי געזאגט, געפינט זיך איצטער די פאלקס קיך אין זעהר א געדריקטער לאגע. די צאהל פון נויטבעדערפטיגע ווערט אלץ גרעסער און גרעסער און די איינגאהמעס דעקען ניט די אויסגאבען און מיר ווענדען זיך דעריבער צו אלע אידען פון טאראנטא, אויב איהר פערשטעהט די וויכטיגקייט פון א אינסטיטוציע אין וועלכע העכער 200 פערזאן שטילען זייער הונגער!

אויב אין אייערע הערצער איז נאך פאראן א פונק פון רחמנות! אויב איהר פערשטעהט אז אין דער צייט ווען איהר עסט האט אויך א רעכט צו עסען דער יעניגער וועלכער האט ניט פארוואס צו קויפען עסען, דאן הויבט אן א בעוועגונג צו שאפען געלד און פראדוקטען פאר דער פאלקס קיך.

וואו איהר זאלט ניט זיין, אויף חתונות, ברית'ן, אדער פערוויילונגען, אומעטום מוזט איהר געדענקען, זאמלען געלד פאר דער פאלקס-קיך. שיקט אריין אייערע דאנייישאנס אין געלד אדער אין פראדוקטען.

געדענקט אן די הונגעריגע! שטיצט די אידישע פאלקס קיך, ווייל דערמיט גיט איהר א מעגליכקייט העכער 200 פערזאן צו שטילען זייער הונגער!

אין נאמען פון דער פאלקס קיך,
יודעל גערטלער

——)::(——

פארזיכטיגקייט!

דער אידישער זשורנאל ציינט אן אין אן עדיטאריעל, אין דעם נומער פון 8-טען פעברואר, אז מען קאנסעלט די אידישע פייער אינשורענס פאליסים.

יעס, עס איז א זעהר טרויעריגע נאכריכט, אבער ליידער איז עס א ביטערער אמת, אז מען האט צוגענומען די פאליסים ביי אלע אידישע סטארקיפערס, גרויס אדער קליין אהן אויסנאהמע.

עס איז אויך א פאקט, אז די קאמפאניעס האבען ארויסגעוויזען א גוואלדיגע חוצפה ביים צוריקנעהמען די פאליסים.

מאנכע סטאר קיפערס האט מען בעליידיגט ווען זיי האבען ניט געקענט צו דער מינוט אבגעבען די פאליסים. טראץ דעם וואס יעדער איינער איז אין טייטעל צו 7 טעג נאטיס און ניט נור איז דא בעגאנגען געווארען א געמיינהייט געגען די אידען אליין, נאר אויך געגען דער מענשליכקייט און גערעכטיגקייט אין אלגעמיין, שטעלט אייך פאר אז מען האט געצאהלט די קאמפאניעס פאר יאהרען לאנג וויפיעל זיי האבען געריסען צו זיין בעזוכערט פון פייער, און פלוצלונג האבען זיי אייך ארויסגעווארפען, די עטליכע סענט צוגענומען די פאליסעס און אויס פעראנטווארטליכקייט פאר אידישעם פערמעגען!

איז דאס ניט א געמיינהייט?

הייסט דאס ניט אז זיי האבען אונז אויסגעסאקט, געמאכט ביזנעס מיט אידישע טויזענדער דאלארס ווען עס האט זיך זיי געלוינט, און יעצט אז זיי האבען דעם מינדעסטען צווייפעל, אז עס קען זיך ניט לוינען האבען זיי אונז ארויסגעיאגט.

נור נעה זיך גערעכטיגקייט ביי יעצטיגער סיסטעם אז עס עקזיסטירט גאר ניט אזא זאך, און אויב עס איז יא דא גערעכטיגקייט איז דאס נאר פאר דיא טראסטס און אינשורענס קאמפאניעס און זיי טהוען שוין מיט די גערעכטיגקייט וואס זיי ווילען.

און יעצט דארפען מיר אנהויבען צו שרייען אין איין קול, אז זיי האבען געמאכט א מיסטייק אין אונז, ווייל אונזער רעקארד איז א גוטער, און אויך דארפען מיר יעצט אנווענדען פארזיכטיגקייט אום צו פערהינדערען דעם אומגליק וואס האלט אין קומען אויף אונז.

יעס, פארזיכטיגקייט איז זעהר א גרויסע נויטווענדיגקייט, אבער דענקט דער שרייבער פון דעם עדיטאריעל אז פארזיכטיגקייט קען ווירקליך פערהינדערן די ביטערע גזירה וואס שוועבט איבער אונזערע קעפ?

דענקט דער שרייבער ווירקליך, אז מיר קענען דאדורך שליסען שלום צווישען די קאמפאניעס און די אידישע קאסטימער זייערע ווי ער דריקט זיך אויס אין זיין עדיטאריעל פון 8-טען פעברואר? און איז שוין פיליכט יעצט ניט אביסעלע צו שפעט אנצוווענדען די עצה פון פארזיכטיגקייט, און וויעדער שטעלט זיך דיא פראגע איז עס דורך אויס נויטווענדיג אז מיר זאלען שליסען שלום מיט די קאמפאניעס וואס האבען אונז אזוי שווער בעליידיגט? און וועט דער ווילען פון אונזער צד העלפען צו מאכען שלום?

יעס, מיר דארפען זיין פארזיכטיג, אבער אן אנדער פארזיכטיגקייט פאדערט זיך דא.

מיר דארפען זיין פארזיכטיג ניט צו שטעקען אונזערע דאלארס צו אנטיסעמיטישע קאמפאניעס, וואס נעהמען ביי אונז ווען עס לוינט זיך פאר זיי און ווארפען אונז ארויס ביי דעם מינדעסטען צווייפעל, אז עס קען זיין עס זאל זיך יעצט פאר זיי ניט לוינען.

מיר דארפען אן אייגענע אידישע אינשורענס קאמפאניע. געגרינדעט מיט אידישע געלד, און מיר וועלען דאן פערשפארען צו זוכען אונזערע רעקארדס און אויך פערשפארען צו בעטען רחמנות אז מען זאל אונז אריינגעהמען און פראטעקטען אונזער פערמעגענס.

דעם בעסטען ביין אין האלז וואס אידען קענען געבען אנטיסעמיטען, איז א לעסאן אין פאקט, אזוי ווי די אידישע פארמערס פון ניו יארק סטייט האבען געטהאן און אזוי ווי אנדערע האבען זיך אבגערעכענט מיט די אנטיסעמיטישע האטעלס וואס האבען ניט געוואלט אריינלאזען קיין אידישע געסט.

א לעסאן אין פאקט, אבער ניט קיין רחמנות בעטען.

הערמאן

די קריעגס געפאנגענע

פון דר. יוסף קרוק

די לאגע פון די קריעגס געפאנגענע, פון די פריזאנערס איז די וויכטיגסטע פראגע, וועלכע איז פערבונדען מיט דער מלחמה, ווען דא האנדעלט זיך וועגען הונדערטע טויזענדער, און ביי דער היינטיגער מלחמה אפשר וועגען מיליאנען מענשען. און מען מוז וויסען, ווי מיר האבען דאס שוין געצייגט אין אונזערע ארטיקלען וועגען "רויטען קרייץ" אז אויך די פערוואונדעטע און קראנקע סאלדאטען ווערען גערעכענט אלס קריעגס געפאנגענע. ביי דער היינטיגער מלחמה האט געוויס יעדער א קרוב, א פריינד א בעקאנטען, א לאנדסמאן, וועלכער איז קריעגס געפאנגען, און יעדער אינטערעסירט זיך דערפאר מיט זיי.

כדי ריכטיג צו פערשטעהן די גאנצע פראגע מוז מען זיך אביסעל בעקענען מיט איהר געשיכטע. די ענטוויקלונג און די ענדערונג, וואס איז פארגעקומען אין דער געשיכטע בנוגע די קריעגס-געפאנגענע, בילדעט אויך איינעם פון די אינטערעסאנטסטע קאפיטלעך פון דער ענטוויקלונג פון דער מענשליכער קולטור בכלל ווייל מיר קענען דא זעהען ווי פערשידען דער אויסלענדער, דער שונא, איז בעהאנדעלט געווארען פון דעם צווייטען צד אין פערשידענע צייטען. בעזונדערס וויכטיג איז די פראגע, וועמען אלץ האט מען געקענט נעהמען אין געפאנגענשאפט, און וואס האט מען געמאכט מיט די געפאנגענע?

היינט ווייסען מיר, אז ווען אן ארמעע נעהמט איין א געוויסען פרעמדען געגענד, קען זי נעהמען די סאלדאטען פון דעם שונא'ס ארמעע געפאנגען. אויסנאהמס ווייזע קען מען נעהמען געפאנגען אויך איינצעלנע מענשען, וועלכע געהערען נישט צו דער ארמעע, וועלכע זיינען אבער געפעהרליך. אנדערש איז געווען אין אלטערטהום און מיטעל אלטער. און דאס איז מסכים געווען מיט דעם בעגריף "מענש" וועלכען מען האט דאמאלסט געהאט.

אין גריכענלאנד און רוים האט מען גערעכענט אלס א מענשען נאר דעם פולבערעכטיגטען בירגער, וועלכער האט בעזעסען אייגענטהום. אנדערע זיינען געווען נאר האלבע מענשען אדער האלבע חיות. די מדינה אין אלטערטהום איז געווען זעהר אבגעשלאסען און יעדער פרעמדער איז נישט געווען קיין פול בערעכטיגער מענש, בעזונדערס א גרויסע און זעהר צאהלרייכע גרופע בעפעלקערונג האבען געבילדעט אין רוים דיא שקלאפען. און די שקלאפען זענען געווען מייסטענס יענע, וועלכע מע האט אין מלחמה-צייטען גענומען געפאנגען. דער שקלאף איז געזעצליך און פאקטיש געווען בעהאנדעלט ניט אלס א מענש, נאר אלס א זאך, און אלס וואס האט געהאט א געוויסען שייכות צו איהם איז נישט געווען גערעכענט אלס רעכטע און פפליכטען פון די פערזאנען, נאר אלס איינפאכע אייגענשאפטען פון זאכען. געפאנגענע האט מען גענומען נישט נאר סאלדאטען פון דעם שונא'ס ארמעע, נאר אלע מענשען פון דעם בעזיגטען לאנד, אויך פרויען, קינדער און זקנים. זיי האבען געבילדעט דאס אייגענטהום פון דעם, וועלכער האט זיי גענומען געפאנגען. אז דאס איז געווען א זעלבסטפערשטענדליכע זאך, קען מען אם בעסטען זעהען פון דעם, אז אפילו די גרעסטע גריכישע פילאזאפען, וועלכע האבען געלעגט א פונדאמענט פאר דער גאנצער מענשליכער פילאזאפיע, אז אפילו זיי האבען אנארקענט, אז מיט יושר און מענשליכקייט מוז מען בעהאנדלען נאר די פרייע גריכען.

און כאטש רוים און גריכענלאנד זייען געווען צוויי פערשידענע שטאאטען און צוויי גרונד פערשידענע פעלקער — ענען זיי זיך אבער אין דעם פונקט סאלידאריש צונויפגעקומען. די רוימער זענען געווען בלוטדורשטיגע קעמפפער, וועלכע האבען נישט אנארקענט אבסאלוט קיין געפיל און קיין סענטימענט בנוגע צו דעם שונא, — די גריכען האבען זיך גערעכענט מעהר מיט זייערע מאמענטאלער שטימונג, אבער בנוגע דעם בעזיגטען האט מען דאך געקענט בעגעהן יעדען ווילדקייט יעדע גרויזאמקייט, דען פעראנטווארטליך איז מען פאר דעם פאר קיינעם נישט געווען. דער געפאנגענער שונא האט זיך גערעכענט אלס א שקלאף, און צוזאמען מיט זיין גאנצע פאמיליע, מיט זיין האב און גוטס האט ער געהערט דעם זיגער.

איז רוים און גריכענלאנד בעגעגנען מיר נאך דעם פאקט, אז מען פלעגט אויסקויפען פאר געלד די געפאנגענע. סאיז געווען א בעשטימט א געוויסער פרייז, פאר וועלכען מען האט זיי געקענט בעפרייען, אפט אבער האט מען אפילו דאס אויך ניט געקענט דורכפיהרען, ווייל ווען די זיגער פלעגען אריינמארשירען מיט א טריאומפף מארש אהיים צוריק פלעגט מען ברענגען צו זייערע געטער אלס דאנק לעבעדיגע קרבנות, און הונדערטע קריגס געפאנגענע פלעגען פערברענט ווערען.

די ערשטע וואס האבען זיך אנדערש אנגעהויבען צו דעם בעציהען זיינען געווען די אינדיער. דאס הומאנסטע געזעץ אין אלטערטהום געפינען מיר ביי זיי נעמליך אין העבב אזוי גענאנטען געזעץ פון מאנו, אז די מלחמה דארף זיין א גערעכטע און זי מוז זיין געווענדעט נאר געגען קעמפפענדע קריגער, די, וואס זיינען נישט בעוואפענט שטעהען אונטער דעם שוץ פון זיגער, און קודם כל זאל מען דעם פויער שיצען, ווייל ער ערנעהרט דאס פאלק, מען דארף אלזא רעספעקטירען דאס לעבען און דאס אייגענטהום פון דער פריעדליכער בעפעלקערונג. אהן א ספק האט דאס געזעץ געבילדעט א פערל פון דער אינדישער קולטור, אבער פראקטיש האט עס ניט געקענט האבען א גרויסען איינפלוס אויף אנדערע, ווייל דאס דאזיגע מלחמה רעכט איז געווען א ריין אינדיש-נאציאנאלעס, און מען האט איהם אנגעווענדעט און געהאלטען נאר דאן ווען עס האבען געקעמפפט די פערשידענע אינדישע פעלקער צווישען זיך, און אפילו דיא אינדיאנער אליין פלעגען בעגעהן גרויסע גרויזאמקייטען בנוגע אנדערע, ווי מען קען זעהען פון זייער בעציהונג צו דער ארמעע פון אלעקסאנדער דעם גרויסען.

אלענפאלס אבער איז דאס געווען א גרויסער שריט פאראווערטס נישט נור אין פערגלייך צו דעם אלטערטהום, נור אפילו דעם מיטעלאלטער. אמת, אז דאס מיטעלאלטער ציינט זיך אויס מיט זיינע "ביטערליכע זיטען". אבער די דאזיגע ביטערליכע זיטען פלעגט מען אנווענדען נור צו די אריסטאקראטישע ריטער, אבער ניט צו דעם פראסטען קריגס המון, וועלכער האט אבער געבילדעט די מעהרהייט פון די קעמפפענדע קריגער.

אויך אין מיטעלאלטער איז דער געפאנגענער געווען א פריוואט אייגענטהום פון דעם זיגער, און אויב מען פלעגט איהם זעלטענער הרג'ענען, ווי עס איז געווען אין אלטערטהום האט מען דאס געטהאן ניט אראנק מענשליכע הומאניטארע סבות, נור דורך דעם פערזענליכען עגאאיזם ווייל עס איז געווען בעקוועמער מאכען פון זיי שקלאפען און זיי אויסצונוצען.

ווי ניט הומאניש מען איז געהען אין מיטעלאלטער בנוגע די פרעמדע און דיא שונאים צייגען אונז אם בעסטען די קרייצצוגע אין אזיען א איראפא אין נאמען פון קריסטוס און צו זיין כבוד האבען דיא קריסטליכע "בעפרייאונגס העלדען" בעגאנגען בנוגע אלע אונגלויביגע און אויך זייערע פרויען און קינדער.

די פאנטאסטישע ווילדע פעלקער קענען זיך מיט זיי ניט פערגלייכען אין דער קונסט פון גרויזאמקייט.

און דאס איז געווען אזוי "נאטירליך" אז קיין איינציגער פון די פיעלע כראניקער און היסטאריקער וועלכע דערצעהלען אונז וועגען די העלדענטהאטען פון די קרייצציגס ריטער, געפינט ניט קיין איין איינציגען ווארט וועלכער זאל זיי שטעלען אין א נישט גינסטיגע לאגע, אין א נישט הערלדענהאפטען געשיכטליכען ליכט.

אזוי האט שטענדיג די קריגס ערקלהרונג בעדייטעט, ווען ניט א טויטעס אורטייל, איז אלענפאלס די גרעסטע ווילקיר, בנוגע צו דעם לעבען און דעם האב און גוט פון דער גאנצער בעפעלקערונג פון שונאס לאנד.

ערשט אין 17-טען יאהר-הונדערט פאנגט זיך פאמעליך אן ענדערען די לאגע. אמת, אויך דאן ווערען אנגעטהאן שוידערהאפטע גרויזאמקייטען, אבער מען הויבט שוין אן אנערקענען דעם כלל, אז פרויען און קינדער, יונגער פון 12 יאהר דארף מען ניט נעהמען געפאנגען, און דאס איז געווען א גרויסער שריט פאראווערטס! זייט דע 1602 יאהר הויבען אויף די 6 מלוכות אן אויסבייטען זיך מיט די קריגס געפאנגענע אין געוויסע פונקטען און אויסבייטען זיי געגענזייטיג, א מאן פאר אמאן, אן אפיציר פאר אן אפיציער, און דער צד וועלכער האט געהאט מעהר געפאנגענע האט דעם רעסט בעפרייט פאר געלד.

אין 18-טען יאהר הונדערט איז הויפטזעכליך א דאנק דער פראנצויזישער רעוואלוציע און טהיילווייז אויך א דאנק די ענגלישע ליבעראלע אידעען, איז דא פארגעקומען א גרויסע ענדערונג. דער מענש בעקומט א ווערטה אלס מענש, און א דאנק דעם וואס ער איז א מענש, אונאבהענגיג וועלכע מדינה, צו וועלכע נאציאן אדער רעליגיאן ער געהערט, איז די קאפיטולאציאנס אבמאכען פלעגט מען שוין אפט ערלויבען דעם גארניזאן וועלכער האט בעשיצט די פעסטונג פריי ארויסגעהן.

נאפאלעאן, דער גרעסטער און געניאלסטער סטראטעגיקער, דער וועלט בעהערשער האט זיך אויך מיט דרך ארץ בעצויגען צו דעם בעזיגטען שונא, און ער פלעגט איהם בעהאנדלען מיט ווירדע. נאך דער מלחמה פלעגט ער אלע געפאנגענע פריי מאכען, און דאס איז געווארען א כלל וועלכען עס האבען אנערקענט אויך אלע רעגירונגען, און נאר די טערקיי האט פערלאנגט, אז מען זאל די געפאנגענע אויך נאך דער מלחמה אויסקויפען פאר געלד.

וואס גרעסער עס זיינען געווארען די ארמעען, דעסטא א גרעסערע בעדייטונג האט בעקומען אויך די פראגע וועגען די לאגע פון די געפאנגענע. אויך די נייע ארמעען האבען דא געווירקט, אזוי אז מען האט געמוזט דיפראגע פון דאס ניי פארמילירען און רעגעלען, דאס איז צוערשט געשעהען אין בריסעל אין 1874 יאהר אויף א קאנפערענץ פון די מלוכות. אויספיהרליך און פון דאס ניי איז אבער די פראגע בעהאנדעלט געווארען אויף דער ערשטער פריעדענס קאנפערענץ אין האאג אין 1899 יאהר.

אין א נעקסטען קאפיטעל וועלען מיר זעהען ווי עסשטעהט מיט דער פראגע היינט.

מר. פ. קאופמאן, דער איידים פון רעוו. קאפלאן, איז א יונגער אבער ענערגישער ביזנעסמאן.

מיט זיין אריינטרעטען אין אמט פון דזשענעראל מענעדזשער פאר קענעדע פון דער "פיימאוס פלייערס פילם סערוויס קא." טרעט מר. קאופמאן צו, צו פערווירקליכען א גניאלען פלאן, נעמליך בעקאנט צו מאכען די וועלט מיט די אידישע ביהנע קינסטלער.

זיין אמביציע איז, אז אנשטאט דיא געוועהנליכע קאו באי מעלאדראמעס" זאלען בעסער אויף'ן לייוונט געצייגט ווערען גוטע בעלעהרענדע דראמען, און צוליעב דעם וועט אונטער זיין מענעדזשמענט געצייגט ווערען אין פיעלע קענעדער שטעדט גוטע דראמען געשפילט פון די בריהמטע אידישע קינסטלער, ווי מאדאם בערטהא קאליש, אדלער, טהאמאשעווסקי מאריסאן, און פיעלע אנדערע.

איינע פון דיזע בילדער וועט געצייגט ווערען נעקסטע וואך אין לאוס ווינטער גארדען, מארטהא פון טהאל, פאזירט פון דער בעריהמטער אידישער שוישפילערין מאדאם בערטהא קאליש.

רייניגט
און
דיסיאנ-
פעקטעט

די ריינקייט פון סינקס, קלאזעטס, באטס פייפס א. ז. וו. זענען פון גרויס וויכטיקייט פיר געזונט

מאקסים גארקי'ס פרייע געפאנגענשאפט

צאר'ס גנאדע פאר דעם גרויסען שריפטשטעלער און רעוואלוציאנער

מאקסים גארקי, דער בעריהמטער רוסישער שריפטשטעלער, געפינט זיך איצט אין א שטערבענדען צושטאנד אין א פערלאזענע הויז נ ט ווייט פון מאסקווע גארקי איז דארטען ווי א געפאנגענער. די רוסישע פאליציי און געהיים אגענטען בעוואכען די הויז, אכטונג צו געבען דאס דער „זינדיגער" מאקסים גארקי זאל חלילה ניט אנטלויפען. ווארום די רוסישע רעגירונג האט אלטע חשבונות מיט דעם גרויסען שריפטשטעלער.

גארקי, צובראכען און קערפער און ענטמוטהיגט, געהט אבער לאנגזאם אויס און זיינע טעג זענען פיליכט שוין געצעהלטע.

דער פערפאסער פון פיעלע בעריהמטע ווערק, וועלכע האבען איהם געמאכט אונשטערבליך אין דער וועלט-ליטעראטור, איז גליקליך כאטש מיט דעם געדאנק וואס שטארבען וועט ער אין רוסלאנד, ווארום דאס איז געווען זיין וואונש פאר די לעצטע לעצטע עטליכע יאהר וואס ער האט געמוזט פערבלייבען אין אויסלאנד און זיך אויסבהאלטען פון די רוסישע ביוראקראטישע הענד.

גארקי איז א ליידענדער פון דער שרעקליכער ווייסער פעסט (שווינדזוכט), וואס האט געמאכט איין ענדע צו מיליאנען פון די, וועלכע ער האט אזוי מייסטערהאפט בעשריבען.

מיט דיזער שרעקליכער קראנקהייט איז ער געווארען אנגעשטעקט אין דעם ריגער געפענגניס, וואו ער איז געווען איינגעשלאסען א יאהר צייט פאר'ן חטא, וואס ער האט פערלוימדעט די רוסישע רעגירונג און די רוסישע קירכע אין זיין בוך „די מוטער".

איינינע יאהר האט גארקי פערבראכט אין איטאליען. וואו ער האט געהאפט צוריק צו געווינען זיין געזונד. זיין האפענונג איז אבער ניט מקוים געווארען און ער האט געפיהלט דאס זיין געזונד פערשווינדט פון טאג צו טאג און'וועט פון דער וועלט אוועק. גארקי'ס איינציגער וואונש איז דאן פערבליבען, צוריקצוקעהרען זיך אין רוסלאנד און דארטען פארברענגען זיינע לעצטע טעג פון זיין לעבען.

פאר א צייט איז עס אבער געווען אונמעגליך. דער צארן פון די רוסישע פינסטערלינגע געגען איהם איז נאך ניט איינגעשטילט געווארען און זיינע פריינד האבען איהם געראטהען ער זאל פערבלייבען וואו ער איז.

ווען דער 300-יאהריגער יובילעאום פון די ראמאנאוו דינאסטיע אזי געפייערט געווארען, האט דער צאר ארויסגעגעבען א מאניפעסט, אין וועלכען הנחות זיינען געגעבען געווארען צו פאליטישע פערברעכער, און אויף דיזען סמך האט זיך גארקי צוריקגעקעהרט נאך רוסלאנד.

א קראנקען האט מען איהם גענומען פאר'ן פראקוראר אין פעטראגראד און מען האט איהם געלאזט וויסען, אז די „זינד" זיינע איז נאך ניט פארגעבען געווארען און אז ניקאלאי'ס צארן איז נאך ניט איינגעשטילט.

דייטשע פרויען אין די טרענטשעס

פעטראגראד פעברואר 10

פון ווארשא ווערט אהער געמעלדעט, אז צווישען די געפאנגענע וואס זיינען פערנומען געווארען ביים טייך בזשורא געפינען זיך פיעלע דייטשע פרויען.

איינינע פון דיזע פרויען זיינען פערנומען געווארען אין די פארדערשטע טרענטשעס ליגענדיג מיט ביקסען אין די הענד.

א שיפס ליניע צווישען קענעדע און שפאניען

לאנדאן פעברואר 10

דא ווערען יעצט געמאכט פארבערייטונגען וועגען א שיפס-ליניע צווישען שפאניען און קענעדע.

0

דיסעלדארף אטאקירט פון אויבען

לאנדאן פעברואר 11

צום היגען "דיילי טעלעגראף" מעלדעט מען פון ראטערדאם, אז לופטפליהער פון די "עלליים" האבען געווארפען באמבעס אין דיסעלדארף אויף א געהיימען מאגאזין וואו עס האבען זיך געפונען פיעל קריגס מאטעריאלען.

פון די באמבעס האט זיך די געביידע אנגעצונדען.

פאריז פעברואר 10.

דער פראנצויזישער קריגס אמט האט היינט פערעפענטליכט, אז א דייטשער באלון איז צושטערט געווארען ארום קעני, ווי אויך איז ארום ווערדון ארונטער געבראכט געווארען אן עראפלאן מיט'ן לופטפליהער, וועלכער האט זיך ארויסגעצייגט אלס ליטענאנט פאן היידעלין, דער זעלבער לופטפליהער וואס האט אין מאנאט סעפטעמבער ארונטערגעווארפען באמבעס אויף פאריז, צוזאמען מיט צעטעלאך, אז פאריז זאל זיך אונטערגעבען צו די זיגרייכע דייטשען.

דזשיי גרענער, בעסטער פייער-אדזשאסטער אין שטאדט ריפט מיך באלד נאך דעם פייער טעל. 6463 קאל. 32 בעלוועו עוו.

THE DAILY HEBREW JOURNAL
H. WINBERG, President, Gen. Mgr. H. HIRSH, Editor
The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario
PUBLISHED BY
— CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., LTD. —
67 Elizabeth Street Telephone Main 4582
SUBSCRIPTION RATES: $8.50 PER YEAR
SINGLE COPY 1c.
Entered as Second Class Mail Matter at G.P.O. Toronto, Ontario
January 22nd, 1913

די יעצטיגע וועלט קריעג און די פרויען

אז די פרויען וועלען פון דער געגענוואַרטיגער מלחמה האַבען מעהר צו פערלירען ווי די מענער, איז א פאַקט וועלכער שטעהט העכער פון יעדען צווייפעל; די מיליאַנען אלמנות, פערלאזענע כלות און מוטערס פון געהרגעטע און פערקריפעלטע קינדער וועלען ניט אויפהערען צו ליידען אפילו נאכדעם ווען די מלחמה וועט זיין צו ענדע, וועהרענד די געפאלענע אויף'ן שלאכט־פעלד האַבען איינמאל שוין אבגעליטען זייערס און מעהר ניט, זיי עקזיסטירען ניט מעהר.

עס וואלט געווען א גרויסע עולה צו פערלאנגען, אז די פרויען זאלען זיך געוועזען שטעלען געגען מלחמה אין די ערשטע טעג פון דער מאביליזאציע אין די פערשיעדענע לענדער. דאס אונגליק איז אנגעקומען אזוי פלוצלונג אז די מענער אליין, וועלכע זיינען אויפגעפאדערט געוואָרען צו געהן מקריב זיין זייערע לעבענס האַבען אויך ניט געקענט אויספיהרען צו פערמיידען די מלחמה, אבוואהל זיי זענען איבעראל געווען פרינציפיעל געגען מלחמה. טא וואס האט מען שוין געקענט ערוואַרטען פון די פרויען? נאך אלעמען קען מען דאך ניט פאדערן, אז די פרויען זאלען זיין גרעסערע העלדען ווי די מענער.

דערפאר אבער קען מען שוין זעהר פיעל טאדלען די פרויען פאר זייער שווייגען די גאנצע צייט זינט דער ערשטער פייער איז פערלאשען געוואָרען; פאר זייער טהאטלאזיגקייט, פאר זייער גלייכגילטיגקייט צו דער גוואלדיגער שחיטה אויף זייערע מענער און געליעבטע קינדער, וואס געהט שוין אן אזא לאנגע צייט.

שוין מעהר ווי א האלב יאהר, אז די גרויזאמע שלאנג־מלחמה האלט אין פערצעהרען מיליאַנען מענשען פון דעם מענליכען געשלעכט און דער ווייבליכער געשלעכט שטעהט פון ווייטען און בענוגענט זיך מיט ווישען די אויגען יעדע איינע ביי זיך צו הויז און מיט זיפצען אויף'ן גרויסען אונגליק וואס האט פאסירט.

א מלחמה איז ניט קיין ערד־ציטערנים, און ניט קיין שטורם־ווינד, וועלכע מוזען און קענען אנדערש ניט בענוגענט ווערען ווי מיט א זיפץ; א מלחמה איז פון מענשען, זי ווערט אנגעפיהרט פון מענשען און קען געענדיגט ווערען פון די זעלבע מענשען, דעריבער האַבען די פרויען געמעגט אנווענדען גאנץ אנדערע מיטלען ווי זיפצען און קרעכצען.

די פרויען פון דער גאנצער וועלט און איבערהויפט פון די מלחמה־לענדער, האַבען געדאַרפט העפטיג פראטעסטירען און פערטויבען די וועלט מיט זייערע געשרייען געגען מלחמה; זיי, די פרויען, האַבען יעצט געהאט א געלעגענהייט צו צייגען דער וועלט, אז זיי קענען עטוואס אויפטהון, אז זיי קענען די וועלט אויסבעסערען און פערהיטען די מענשהייט פון אן אונגליק.

עס איז געווען די הייליגסטע פליכט פון אלע מוטערס און פרויען צו רעטען זייערע קינדער און מענער פון טוידט; עס איז געווען זייער טויזענד־פאכע פליכט צו טהון אלעס אין דער וועלט, אז די מלחמה זאל געקריפעלט און געענדיגט ווערען.

די פרויען האַבען געקענט, ווען זיי זאלען געווען וועלען, שטורעמען די פארלאמענטען, די אלע דיפלאמאטישע קווארטירען; זיי האַבען געקענט פאראליזירען דאס גאנצע לעבען פון יעדען לאנד; זיי האַבען זיך געדאַרפט פערזאמלען טאג־טעגליך און זוכען פלענער ווי צו ברענגען א ניכען שלום; זיי וואלטען עס אויך שוין לאנג געבראכט ווען זיי זאלען עס געהוען וועלען און זיין ערענסט.

מיר זענען זיכער, דאס ווען די פרויען זאלען פלוצלונג אנפאנגען אן איסשלאכטונג פון זייער מין. אזוי ווי די מענער טהוען עס יעצט, וואלטען די לעצטע דערצו ניט דערלאזען; זיי וואלטען שוין געהוכט און געפונען די נויטיגע מיטלען ווי די מארד־עפידעמיע צו אבשטעלען. יעצט אבער זעהען מיר, אז דער מענער־געשלעכט האלט אין אויסמארדען מיליאַנען פון די בעסטע, אינגסטע מענשען־קינדער און די פרויען קוקען און שווייגען; זיי זענען אונטער דעם זעלבען פאלשען איינפלוס ווי די מענער און אין טויזענדער פעלע העלפען זיי נאך די מלחמה צו פערלענגערען, זיי נעהמען זאגאר אנטהייל אויף'ן שלאכט־פעלד אין דער פארמע פון בארמהערציגע שוועסטער, זיי מאכען עס פאר די קעמפפענדע רעגיערונגען פיעל לייכטער און בעקוועמער צו אנהאלטען די מלחמה אזוי לאנג ווי נור מעגליך.

דורך די פרויען־נוירסעס און רעד־קראס־ארבייטארינס, בעקומט נאך די מלחמה א שטעמפעל פון אנשטענדיגקייט און עהרווירדיגקייט; די פרויען בעשטעטיגען דערמיט די ארבייט פון די רעגיערונגען, והראיה זיי באטען זיך אן צו שטיצען און צו העלפען די קריעגס־פארטייען פון יעדען לאנד און זיי העלפען זיי טאקי.

די יעצטיגע האנדלונג פון די פרויען בנוגע צו מלחמה, וואלט אפשר זיין בערעכטיגט, ווען זיי זאלען זיך קוויקען מיט א נקמה־געפיהל; ווען זיי זאלען צו אונז זאגען: ,,נאט זעהט, וואס אייערע מענער האַבען אייך אויפגעטהון! נעהט וואס פאר א חורבן זיי האַבען געבראכט אויף דער וועלט!''

דער אמת איז אבער גאנץ אנדערש, די פרויען זוכען ניט קיין נקמה אן אונז, נור זיי זענען גראדע אזוי אונפעהיג און אזוי קאנטראלבאר ווי די מענער, זיי ווערען בעאיינפלוסט פון אלע שוואכקייטען אזוי גוט ווי די מענער; ביי זיי איז אויך רעכט צו פערלירען א קינד אדער מעהרער, צוליעב אזא נארישען געשריי ווי, ,,פאטריאטיזם!''

אפילו די סאפראדזשעטס, די פרויען־מיליטאריסטען וועלכע קעמפפען אימער פאר פרויען־רעכט, האַבען אויך גוט געהייסען די מענערשע האנדלונג אין דער יעצטיגער מלחמה און אנשטאדט דעם וואס זיי זאלען פערדאמען די אלע בלוט־בעדער און אויפהויבען אלע פרויען אין דער וועלט געגען דעם ווילדען אויסבראך פון דער יעצטיגער קריעג, האַבען נאך פיעלע פון זיי אליין זיך אנגעשלאסען אן דעם ,,רעד קראס'' און זיי זענען אוועק צו'ם שלאכט־פעלד.

די מענער קענען זיך אין מלחמה־צייט ווייניגער העלפען ווי עס קענען זיי העלפען די פרויען, ווען די לעצטע זאלען וועלען, וואלט די מלחמה געהוען שוין לאנג פאראיבער. ווען די פרויען זאלען געווען אויפהויבען א ריכטיגען קאמפף געגען דער מלחמה. וואלטען זיי פיעל פערשנעלערט דעם שלום.

א פרוי פרעגט ניט וואס זי האט צו טהון ווען איהר קינד איז אין געפאהר, זי שפרינגט אפילו אין פייער ווען נויטיג. און דא ווערען גאנצע מיליאַנען קינדער געהאלטען אין דער גרעסטער געפאהר און די מוטערס זייערע בענוגענען זיך מיט ברעכען די הענט און וויינען.

עס איז וואונדערבאר, ווי די פרויען פון דער גאנצער וועלט קענען ניט און פראבירען אויך ניט צו בעקעמפפען מלחמות. עס איז אמת טאקי, אז זיי פעהלט ארגאניזאציע, אבער אין אזא גרויסען פייער, האַבען זיי אלע געדאַרפט אנפיהרען א קאמפף אונארגאניזירט, אינסטינקטיוו. זיי האַבען אלע געדאַרפט ארויס אין די גאסען און מיט זייערע קולות אויפרייסען די הימלען, דאס אליין וואלט שוין געווען א גוטער קאמפף.

זאל מען ניט געוואהנט ווערען צו וואס מען קען געפרואוט ווערען! ווער וואלט עס געקענט גלויבען, אז מען זאל שיקען מיליאַנען קינדער צו'ם טוידט און זייערע מוטערס זאלען ליידען און שווייגען.

הונגער און גדלות

אונזערער א לעזער פרעגט אונז די פאלגענדע פראגע:

,,עס זענען דא, שרייבט ער, אזעלכע לייטע וועלכע קענען בעטלען, שנארען, מאכען א קרומען פנים, געהן אין אלע צדקה־אנשטאלטען און רייסען פון טוידטע און פון לעבעדיגע. עס זענען אויך פאראן פיעלע פערארימטע פאמיליען, וועלכע וועלען ניט בעטען, ווען זיי זאלען אפילו איסגעהן פון הונגער.

די היגע צדקה־חברות מאכען געוועהנליך אן אונטערזוכונג, איידער זיי גיבען אימעצען אביסעל שטיצע, זיי אונטערזוכען אבער נור אזעלכע הייזער וועלכע ווענדען זיך צו זיי נאך שטיצע, און דאס זענען מעהרסטענס לייטע וועלכע זענען פראפעסיאנעלע שנארער, טא וואס זאלען־טהון אזעלכע לייטע, וועלכע קענען ניט בעטען און ווילען זייער דלות ניט אדווערטייזען?

וואלט ניט געווען א יושר, פרעגט דער שרייבער, אז פון דער ביסעל טשאריטי וואס ווערט דא איסגעטהיילט, זאל ווענינגסטענס א קליינער טהייל רעזערווירט ווערען פאר די פאמיליעס וואס הונגערן שטילערהייד אין שנארען ניט? און ווארום זאל מען ניט אויסגעפינען עפעס א פלאן לויט וועלכען אן אנשטענדיגע פאמיליע וואס נויטיגט זיך אין ברויט און אין מילך פאר די קינדער, זאל זי עס קענען בעקומען אהנע צו דארפען אונטערזוכט ווערען און אהנע צו דארפען קומען ערגעץ בעטען דיעזע העכסט־וויכטיגע לעבענס־ארטיקלען''.

דער שרייבער פון דער איבענדערמאהנטער פראגע, וויל, עס זאל ערפונדען ווערען א פלאן וואו מאנכער זאל קענען בעקומען די נויטיגע שטיצע, ווי ברויט און מילך, ניט דארפענדיג איסשטרעקען די האנד און ניט דארפענדיג נעהמען די שטיצע פון אן אנדערענס האנד וואס ווערט אויסגעשטרעקט צו איהם.

בעסער געזאגט, וויל דער שרייבער, אז מען זאל אין א געוויסען פלאץ אוועקלעגען ברויט און מילך. עס זאל דארטען זיין שטענדיג פינסטער, אזוי אז מענשען זאלען קענען אריינגעהן און ארויסגעהן ניט בעמערקטערהייט און נעהמען פאר זיך א ברויטעל און א ביסעל מילך, אבער אזא זאך איז אבסאלוט נאריש און עס איז אונמעגליך איסצופיהרען, ווען אזא פלאץ זאל עקזיסטירען, וואלט ער בעלאגערט ווערען טאקי וויעדער פון די שנארער און אויך פון גנבים און פון דעם אנשטענדיגען ארימאן וואלט גאר נישט אנגעקומען.

מיר גלויבען איבערהויפט ניט אין דעם געדאנק, אז פאר מאנכע מענשען איז עס אונטעגליך צו בעטען שטיצע, אזעלכע מענשען, זאגען מיר, פערדיענען ניט קיין שטיצע.

בעטען הילפע אין א נויט, איז ניט קיין שאנדע. עס איז בלויז א שאנדע ווען איינער גנב'עט, און קיים געפינט זיך איינער אין א שלעכטער לאגע, און אזא צושטאנד דאס איהם פעהלט ברויט און מילך פאר די קינדער און ער האט דאבייא היבשע מאס פוסטען שטאלץ וועלכער דערלאזט איהם ניט צו בעטען הילפע, איז איהם קיינער ניט שולדיג, די וועלט איז קיינעם ניט קיין בעל חוב, זי דארף ניט ארומגעהן און זוכען אונגליקליכע בעלי יחוס וועמען זי זאל אריינוואַרפען א מתן בסתר, איבערהויפט קען עס ניט געטהון ווערען יעצט, ווען עס זענען דא אזוי פיעל נויט־ליידענדע און אזוי ווייניג מיטלען צו העלפען.

מיר דארפען בלויז העלפען די יעניגע וועלכע ליידען פון ארימקייט, אבער ניט אזעלכע וועלכע ליידען פון גדלות; זיך האלטען גרויס מעג נור אזא איינער וואס דארף צו קיינעם ניט אנקומען, אבער קיים בעדארף איינער פרעמדע שטיצע, האט ער קיין רעכט ניט צו פערלאנגען, אז מען זאל איהם געבען ביידע זאכען, אי שטיצע, אי שוינען זיין פוסטען שטאלץ.

דער מאן וואס געהט אויס פון הונגער צוליעב זיין גדלות, האט ריכטיג פערדיענט זיין שטראף און ער קען צו קיינעם ניט האַבען קיין טענות, מיר זענען נור מחויב צו אויפהאלטען אונזער מיט־מענשענס לעבען, אבער ניט זיין שטאלץ.

די יעצט־עקזיסטירענדע סיסטעמע פון פערטהיילען צדקה, איז די ריכטיגסטע וואס קען געבען, יעדער איינער וואס ברויכט שטיצע מוז אריינקומען אדער שרייבען צו די פערשיעדענע אנשטאלטען, יענע מוזען דעם פאל אונטערזוכען און דאן איב זיי געפינען עס פאר נויטיג, העלפען זיי ווי ווייט זיי קענען.

פון הונגער לאזט מען דא קיינעם ניט פאלען, פון גדלות אבער איז ניטא קיין הילפע, ווען איינער וויל שטארבען פון גדלות, קען איהם קיינער ניט העלפען.

ענגלאנד האט פערלארען אין דער יעצטיגער מלחמה אין טוידטע, פערוואונדעטע און געפאנגענע, 104,000 מאן.

ענגלאנד האט ניט ארויסגעשטעלט קיין מיליאַננע ארמעע און אויב פון איהר קליינער צאהל סאלדאטען זענען אזוי פיעל פערלארען געגאנגען, איז א סמן אז די ענגלישע סאלדאטען טהוען עטוואס אויף, זיי שפיעלען זיך ניט.

זעפעלין, דער דייטשער גראף וועלכער האט ערפונדען די בעריהמטע דייטשע לופט־שיפען, זאגט נביאות, אז צוליעב זיינע לופט־שיפען וועט די קריעג געענדיגט ווערען גאר אין קורצען.

ער זאגט אבער ניט ווער עס וועט ארויס דער זיעגער, מעגליך אז די זעפעלינען וועלען דייטשלאנד בהענגען וועניג נוצען, אזוי אז זי וועט זיך כאפען און שליסען א שלום.

אן ענגלישע לופט־מאשין האט ארונטערגעווארפען באמבעס אויף א דייטשער סאבמארין און די לעצטע איז אויף'ן ארט געזונקען.

דייטשלאנד האט פארבלאקאדירט דעם ים און יענער געגענד. האט ענגלאנד דארטען פארבלאקאדירט די לופט.

—— 0 ——

די רוסען האַבען געהאט א גרויסע נידערלאגע ביי דעם דוקלא פאס אין די קארפאטען־בערג.

צאר ניקאלאי וועט יעצט האַבען א גוטען לעסאן, ער זאל זיך מעהר ניט וועלען בענוצען מיט אן עסטרייכישען פאס.

א טעלעגראמע פון לאנדאן מעלדעט, אז די אידישע אפיצירען אין דייטשלאנד ווערען באיקאטירט פון זייערע קריסטליכע חברים.

דערפאר ווערען די דייטשע אפיצירען באיקאטירט פון גאנץ איירא פא.

מקח וממכר לויט'ן תלמוד

געשריבען פאר'ן ''אידישען זשורנאל''
פון רבי דר. פרייס.

די געזעצט פון מטלטלים

(בעוועגליכעס אייגעטהום.)

די געזעצליכע פרינציפען וואס מיר האַבען ארויסגעבראכט אין ערשטען קאפיטעל פון דיעזער אבטהיילונג האַבען אין געוויסע הינזיכטען א שטארק שייכות מיט די געזעצליכע פרינציפען וועגען וועלכע מיר געהען דא רעדען, נעמליך די יעניגע תלמודישע געזעצע וואס באציהען זיך צו דעם קויפען און פערקויפען פון מטלטלים, דאס הייסט אזא אייגענטהום וואס מען קאן ריהרען פון איין ארט אויף א צווייטען.

(1) די גמרא וואס רעדט ארום דעם מאמר פון, דער משנה (2) ,,נכסים שאין להם אחריות אין נקנין אלא במשיכה''. דאס הייסט, אזא אייגענטהום וואס איז ניט קיין גענוגענדע גאראנטיע אז מען זאל קאלעקטען דער פון חובות, קאן ניט פארקויפט ווערען בלויז דורך משיכה, פרעגט זעהר ריכטיג: פון וואנעט ווייסען מיר, אדער פון וואנעט איז געדרונגען, אז דער פערקויף פון מטלטלים איז בלויז גילטיג דורך משיכה? דאס הייסט דורך דעם וואס דער קויפער ציהט צו זיך דאס ארטיקעל וואס ער געהט קויפען. דער ענטפער וואס די רבנים גיבען אונז איז דאס דיעזער פונדאמענטאלער געזעץ איז געדרונגען פון א פסוק אין חומש: (3) ''וכי תמכרו ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך'' אויב דו וועסט עטוואס קויפען צו דיין נאהענטען אדער עטוואס קויפען פון דיין נאהענטען, דורך וועלכען די ח''זל זענען געקומען צום שלוס דאס דיעזער פסוק מוז נויטווענדיגער ווייזע מיינען, דאס ווען מטלטלים ווערען געקויפט אדער פערקויפט ביי יעמאנדען — איז האנדלונג פון קויפען בלויז דאן גילטיג ווען די באטרעפענדע זאך געהט ארויס פון דער האנד פון פערקויפער צו דער האנד פון קויפער.

איינע פון די הויפט אורזאכען פאר וואס די חכמים רופען ניט א קאנטראקט, וואס איז געמאכט געוואָרען צווישען צוויי צדדים בנוגע בעוועגליכעס אייגענטהום, גילטיג סיידען עס איז פארגעקומען משיכה האט אויך אן עטהישע בעדייטונג; ווי די גמרא לערענט אונז דעם מאמר: (4. גזירה שמא יאמר לו נשרפו חטיך בעליה.'' וועלכעס איז אין דער ווירקליכקייט איינס צומיידען שווינדלערישע מסחרים.

בכדי ארויסצוברענגען די עטהישע זייט מעהר בולט, מען זאל מעהר ארויסזעהען, וועל איך אילוסטרירען דעם דערמאהנטען תלמודישען מאמר מיט א משל פון די חכמים:

צום ביישפיעל ראובן פערקויפט צו שמעון'ען א צאהל בושעלס ווייץ פאר וועלכע שמעון האט בעצאהלט ראובן'ען, נאר אזוי ווי שמעון האט קיין צייט געהאט איהם צו נעהמען צו זיך איז דער באטרעפענדער ווייץ נאך אין שפייכלער ביי ראובן'ען.

זאל, למשל, פארקומען א פייער ביי ראובנ'ען אין שפייכלער, וואלט ראובן געקאנט זאגען: ,,אזוי ווי דער ווייץ איז שמעונ'ס, זאל שמעון קומען און איהם ראטעווען''.

ווען אבער עס איז פאראן א געזעץ פון משיכה, איז כאטש שמעון האט בעצאהלט ראובנ'ען פאר דעם ווייץ, דאך אזוי לאנג ווי קיין משיכה איז ניט פארגעקומען, איז דער באטרעפענדער ווייץ נאך ראובנ'ס און ער מוז איהם אבהיטען ביז שמעון קומט און נעהמט איהם אוועק פון ראובנ'ס שפייכלער.

דער עטהישער געזעץ פון מי שפרע.

אין געגענזאץ צו דער געזעצליכער זייט פון אידישען דין וועגען וועלכער מיר האַבען גערעדט אין די לעצטע צוויי קאפיטלאך, זענען אויך פאראן עטהישע זייטען בנוגע די דינים פון מקח וממכר, די וויכטיגסטע פון וועלכע איז די מי שפרע:

קיין מכירה, קיין סייל, איז ניט גילטיג לויט דעם אידישען דין סיידען אלע פארשריפטען בנוגע דער גילטיגקייט פון א פארקויף זענען אבגעהיט און דורכגעפיהרט געוואָרען.

ווען אלזא אן אבמאך איז געשלאסען געוואָרען צווישען ראובנ'ען און שמעונ'ען בנוגע דעם פארקויף פון עטוואס א זאך, נאר איבער אן אורזאכע וועלכע ביידע צדדים האַבען גורם געווען איז די משיכה, וועלכע איז נויטיג צו מאכען די מכירה גילטיג, ניט שטאטגעפונען.

אין אזא פאל, ווען אויף'ן צווייטען טאג ענטוועדער ראובן אדער שמעון ווילען ברעכען דעם קאנטראקט וואס איז צווישען זיי געמאכט געוואָרען, קענען זיי עס טהון, — אבער איידע דער קונה קריגט צוריק זיין געלד, מוזען זיי ביידע, דער קויפער און דער פארקויפער געהען צו א רב און איהם דערצעהלען וועגען אבמאך, אויך וועגען דעם וואס זיי ווילען ברעכען זייער קאנטראקט. דער רב נאכדעם ווי ער האט אויסגעהערט ביידע צדדים, דארף זאגען פאלגענדע פארשריפט:

(5) ''מי שפרע מאנשי דור המבול ומאנשי דור הפלגה ומאנשי סדום ועמורה וממצרים שטבעו בים הוא יפרע ממי שאינו עומד בדבורו.

דער, הייסט עס, וואס האט באַשטראפט די מענשען פון צייט פון מבול, די מענשען פון דור הפלגה, פון סדום און עמורה, און האט דערטרונקען די מצריים אין ים דער זאל באשטראפען דעם יעניגען, וואס האלט ניט זיין ווארט (כאטש דער געריכט קאן איהם ניט צווינגען).

נאכדעם ווי דער רב זאגט אב דעם דערמאהנטען פסוק גיט מען צוריק דאס געלד צו דעם וואס האט געבראכען דעם קאנטראקט.

דאס וואס מיר האַבען ערשט באַשריבען וועגען ברעכען א קאנטראקט און צוריקקריגען דאס געלד, וועלכעס ענדיגט זיך מיט זאגען דעם אויבען ציטירטען פסוק, איז באוואוסט אלס דאס עטהישע געזעץ פון מי שפרע.

א ביל אף סייל (שטר מכירה) איז ניט גילטיג דורך א מינדליכען אבמאך.

האַבענדיג אין זינן דעם אויבען ציטירטען עטהישען דין לאמיר איצט באַטראכטען מסחרים דורך מינדליכע אבמאכען.

דאס אידישע געזעץ אונטער געוועהנליכע אומשטענדען אנערקענט ניט קיין מינדליכען אבמאך (6), ווען אפילו דיעזען אבמאך האַבען בייגעוואוינט פופציג עדות.

סיידען די נויטיגע פארשריפטען זענען דורך געפיהרט געוואָרען ווי כסף, אדער שטר, אדער חזקה בנוגע צו ריעל עסטייט. משיכה וואס אנבעלאנגט צו מטלטלים און הגבהה (אויפהויבען) אין בעצוג צו זאכען וואס מען מוז אויפהויבען כדי צו מאכען דעם אבמאך גילטיג.

ווען צוויי אבער האַבען געשלאסען אן אבמאך, כאטש דער אבמאך קאן ניט אנגערופען ווערען ווירקליך גילטיג, דאך אויב איינער פון די צוויי צדדים זאל ברעכען אויפ'ן צווייטען טאג דעם קאנטראקט קאן איהם דער צווייטער ניט רופען צו א רב כדי דער רב זאל איהם מאכען די מי שפרע.

דער מאן אבער וואס ברעכט אן אבמאך ווערט ניט באטראכט פאר אן עהרען־מאן ווייל ווי דער תלמוד זאגט אונז: ,,יש בהם משום מחוסרי אמנה.'' (7)

דער וועג פון די יעניגע, וועמען עס פעהלט ערנסטליכקייט. אדער מענשען וואס טהוען ניט קיין עהרליכע מסחרים. וועהרענד דער רמ''בם זאגט אין בעצוג צו א אבמאך.

(8) ,,אין רוח חכמים נוחה הימנו,'' דאס הייסט כאטש די חכמים אנערקענען ניט אזא אבמאך פאר גילטיג, דאך זענען זיי ניט צופריעדען מיט דער האנדלונג פון דעם מאן. וואס ברעכט אזא אבמאך.

דער פערקויף פון א וועקסעל.

בכדי, איינער זאל פארקויפען צום אנדערען א וועקסעל, מוז נויטווענדיגערווייזע זיין לויט דעם רב'נישען געזעץ, דאס וואס די חכמים רופען ,,כתובה'', (9) דאס איבערגעבען שריפטליך און מסירה דאס איבערליפערען.

בכדי דייטליך צו פארשטעהען וואס דיעזע צוויי תלמודישע אויסדריקע בעדייטען, וועל איך אין קורצען זיי ארום ריידען.

אויב ראובן פארקויפט שמעונ'ען א וועקסעל (10) וואס ער האט אויף איינעם לוי, מוז ראובן שרייבען פאר שמעונ'ען א ביל אף סייל, א שטר מכירה, אין וועלכען ראובן מוז שרייבען פאלגענדעס: ''אני פב''פ (פלוני בן פלוני) מקנה לך פ''בפ שטר זה על פ''בפ איהו וכל שיעבודה' (11).

די דערמאהנטע פארמולע, מעג מען שרייבען ענטוועדער אויף דער אנדערער זייט פון שטר חוב, אדער, אויב שמעון פערלאנגט עס, וועט ראובן איהם מוזען שרייבען דעם ביל אף סייל מיט דער דערמאהנטער פארמולע אויף אן אנדער שטיק פאפיער. נאכדעם ווי די דערמאהנטע כתיבה האט שטאטגעפונען, מוז נאכהער פארקומען די מסירה, דאס הייסט דער פארקויפער מוז איבערליפערען דאס וועקסעל צום קויפער.

אויב אבער די כתיבה האט בלויז שטאטגעפונען, אדער די מסירה בלויז אין אזא פאל האט דער פארקויף קיין שום ווערטה ניט. און ווי דער תלמוד דריקט זיך אויס, ,,לצור על פי צלוחית'' (12), דאס הייסט אז דאס פאפיער קאן מען בלויז נוצען צום פארשטאפען א פלעשעל, מעהר האט עס קיין ווערטה.

---

(1) קדושין דף כו' עמוד א.
(2) משנה קדושין דף כו' עמוד א.
(3) ויקרא כה', 14.
(4) זעה בבא מציעא דף מז' עמוד ב.
(5) בבא מציעה משנה דף מד' עמוד א. חושן משפט פאראגראף 1 און 4 חלק 204 יד החזקה קאפיטעל 7, פאראגראף 2. הלכות מכירה.
(6) יד החזקה קאפיטאל 1 פאראגראף 1 הלכות מכירה, חושן משפט חלק 189 פאראגראף 1, בבא מציעא דף מט' עמוד א.
(7) בבא מציעא דף מט' עמוד אא.
(8) יד החזקה, קאפיטאל 7 פאראגראף 8, חושן משפט 204 פאר. 7.
(9) בבא בתרא דף עו' עמוד א.
(10) אזא וועקסעל רופט דער תלמוד אותיות אין בבא בתרא דף עו' עמוד א. די אורזאכע איז, ווייל אויף אזא וועקסעל זענען בלויז פאראן אותיות, בוכשטאבען, און צייכענס.
(11) חושן משפט, קאפיטאל 66 פאראגראף 1.
(12) בבא בתרא דף עו' עמוד ב. דף עז' עמוד א.

ליכט און שאטען פון דער יעצטיגער גרויסער מלחמה

(איבערזעצט פון דער ,,ניו רעוויו''.)

פון ה. מ. היינדמאן. *)

ווילמען פערשטעהן די יעצטיגע מלחמה, מוז מען קודם כל אנערקענען פאלגענדע פונקטען, און אננעהמען זיי אלס אמת'ן: —

1) אז דיעזע גרויסע מלחמה איז ניט קיין קאפיטאליסטישע, אזא מלחמה אין וועלכער עס זענען פעראינטערעסירט די קאפיטאליסטען, אדער אן אנדער קלאס פון לאנד.

2) אז די מלחמה איז א פאלגע, צוליעב דעם, וואס עס עקזיסטירט א מיליטאריסטיש־קאסטע אויף דער וועלט — די חריסישע יונקערס וואס האַבען אריינגעשלעפט די וועלט אין א קריעג, צו וועלכער זיי האַבען זיך לאנג געהאט פאר בערייטעט, וועלענדיג דורך דעם איינהאלטען זייער הערשאפט איבער דייטשלאנד, און בעקומען די קאנטראל איבער איירא פא.

3) אז ענגלאנד איז ניט געוועזען פארבערייטעט צו קריעג, און געטהאן אלעס פאר שלום.

4) אז צוליעב די אטאקעס אויף בעלגיען און פראנקרייך, איז ענגלאנד אויך ארייגעצויגען געוואָרען אין דער מלחמה.

5) אז דייטשלאנד אלס א מיליטערישע מאכט, וועט צום סוף פערניכטעט ווערען פון די פערבונדעטע מעכטע.

6) אז פראנקרייך און בעלגיען, מוזען פון דייטשלאנד בעלוינט ווערען פאר די אונרעכטען, וואס זי איז געגען זיי בעגאנגען.

7) די בעזיעגטע פראווינצען מוזען אומגעקעהרט ווערען צוריק צו זייערע פריהעריגע בעלי בתים, אבער צו ווערען זעלבסטשטענדיג, (ווי די איינוואוינער פערלאנגען), און א זיכערהייט מוז געשאפען ווערען, אז דייטשלאנד זאל נאכאמאהל ניט מאכען קיין בלוטיגע איבערפאלען, בערלאזענדיג אבער פאר דייטשלאנד צו פערוואלטען איהרע אינערליכע געשעפטען.

וואס אנבעלאנגט ענגלאנד, האט קיינמאהל ענגלאנד ניט געפיהלט די שנאה געגען דייטשלאנד, ווי עס פערדיגט דייטשלאנד.

איך גלויב אז דיעזער צושטאנד, וועט נאך אויך אנהאלטען פאר די קומענדע עטליכע מאנאטען, און איך נעהם זיך ניט אונטער צו זאגען, וואס עס וועט זיין, אויב די מלחמה וועט זיך נאך לאנג ציהען, און רוסלאנד מיט איהרע מיליאַנען סאלדאטען, וועלען שפיעלען א וויכטיגע ראליע אויפ'ן אייראפעאישען קאנטינענט.

איך בעהויפט אויך, וואס מיין לאנד איז ניט געוועזען גענוג פארבערייטעט צו מלחמה אויפ'ן ים און יבשה, ווייל דאן וואלט דער שלום ניט געשטערט געוואָרען.

ווען דייטשלאנד וואלט געוואוסט, אז ענגלאנד און די גאנצע בריטישע מלוכה וועלען געהן אויף מלחמה, אום נקמה צו נעהמען פאר דער פערגוואלטיגונג פון בעלגיענס נייטראליטעט, און צו בעשיצען איהרע אייגענע אינטערעסען, דאן וואלטען מיר קיין מלחמה ניט געהאט.

דייטשלאנד האט ניט געוואוסט די אמת'ע לאגע און די געפיהלען פון אונזערע מאסען אין ענגלאנד, אירלאנד, און די קאלאניעס.

און נאך מעהר, ביז דעם לעצטען מאמענט פון אונזער קריעגס־ערקלעהרונג

(פארזעצונג אויף פיידזש 5)

---

*) מר. היינדמאן איז איינער פון די פראמינענטסטע ענגלישע סאציאליסטען און רעכענט זיך פאר'ן בעסטען קענער פון ענגלישער פאליטיק.

די ענגלישע רעגירונג האט שוין אפילו געהאט איהם אמאהל פארגעשלאגען דעם אמט פון וויצע־קעניג אין אינדיען, אבער ער האט זיך ענזאגט.

מר. היינדמאן איז דער פיהרער פון די ענגלישע מארקסיסטען.

די קענעדיען בענק אף קאממערס

דזשענעראל סטייטמענט

נאוועמבער 30, 1914

לייעבילייטיס

נאוטס פון דער באנק אין צירקולאציאן		$ 14,942,557 68
דעפאזיטס וואס טראגען ניט קיין איטערעסט	$ 41,690,512 29	
דעפאזיטס וואס טראגען יא אינטערעסט איינשליסענדיג די אינטערעסט ביז היינט צו טאג	139,818,297 45	181,508,809 74
שולדיג צו אנדערע בענק אין קענעדע		933,800 59
שולדיג צו די בענק און בענקינג קארעספאנדענטס אויסער קענעדע		11,163,568 73
בילס פייעבעל		3,924,151 28
אקצעפטענסעס אונטער לעטערס אף־קרעדיט		2,746,016 07
		215,218,904 09
ניט קיין אויסגעצאהלטע דיווידענדס		2,731 28
דיווידענד נומער 111 און באנוס, צאהלבאר דעם ערשטען דעצעמבער		525,000 00
אויסגעצאהלטער קאפיטאל	$ 15,000,000 00	
רעסט אקאונט	13,500,000 00	
בעלענס פון פראפיטען לויט פראפיט און לאסס אקאונט	1,117,763 27	29,617,763 27
		245,364,398 64

אססעטס

קאררענט קאין	$ 16,923,230 20	
דאמיניאן נאוטס	13,413,985 15	30,337,215 35
נאוטס פון אנדערע בענק	$ 2,019,301 00	
טשעקס אויף אנדערע בענק	5,197,975 85	
שולדען פון אנדערע בענק אין קענעדע	17,500 00	
שולדען פון בענק און בענקינג קארעספאנדענטס אויסער קענעדע	5,782,385 67	13,017,162 52
דאמיניאן און פראווינשעל גאווערנמענט סעקיוריטיס ניט העכער פון מארקעט ווערטה		3,295,411 87
בריטיש, אויסלענדישע און קאלאניעל פאבליק סעקיוריטיס און קענעדיען מיוניסיפעל סעקיוריטיס		1,791,071 90
אייזענבאהן און אנדערע באנדס, דעבענטשורס און סטאקס ניט העכער פון מארק ווערטה		16,104,763 57
קאלל און שארט לאאנס (ניט מעהר ווי 30 טעג) אין קענעדע אויף באנדס, דעבענטשורס און סטאקס		3,926,859 91
קאלל און שארט לאונס (ניט מעהר ווי 30 טעג) אויסער קענעדע		18,750,526 61
דעפאזיט מיט'ן פינאנס מיניסטער וועגען דעם צירקולאציאנס פאנד		760,641 36
אנדערע לויפענדע לאונס און דיסקאונטס אין קענעדע (אהן דעם אינטערעסט ראבאט)		132,168,482 26
אנדערע לויפענדע לאונס און דיסקאונטס אויסער קענעדע (אהן דעם אינטערעסט ראבאט)		10,419,594 36
לייעבילייטיס פון קאסטומערס אונטער לעטערס אף קרעדיט, ווי שוין דערמאהנט אין די לייעבילייטיס		2,746,016 07
חובות וואס זענען אווערדיו (שוין נעהמענדיג אין אנבעטראכט דעם וואהרשיינליכען פערלוסט)		733,826 88
ריעל עסטייט אויסער די באנק פרעמיסעס (אריינרעכענענדיג דעם ניט פערקויפטען בעלענס פון די פאריגע פרעמיסעס פון דער איסטערן טאונשיפ באנק)	$1,252,344 80	
אראברעכענענדיג דעם מארטגיידזש	100,000 00	1,152,344 80
מארטגיידזשעס אויף ריעל עסטייט פערקויפט ביי דער באנק		382,002 93
באנק פרעמיסעס לויט קאסט, אראברעכענענדיג דיפרישיאיישאן	$ 4,986,991 69	
אראברעכענענדיג דעם מארטגיידזש אויף דער פראפערטי ערשט געקויפט	300,000 00	4,686,991 69
אנדערע אססעטס ניט איינגעשלאסען אין אייבענדערמאהנטען		91,486 56
		245,364,398 64

בעריכט פון די אדיטארס צו די שערהאלדערס פון דער קענעדיען באנק אף קאממערס

לויט די פראוויזישאנס פון סובסעקשאנס 19 און 20 פון סעקשאן 56 פון דעם באנק אקט, 1913, באריכטען מיר ווי פאלגט:

מיר האבען אונטערזוכט דעם אויבענגעדרוקטען בעלענס שיעט מיט דיא ביכער און וואוטשערס אין העד אפיס מיט די סערטיפייד ריטוירנס פון די בראנטשעס און מיר האבען געקראגען אלע אינפארמאציאנען און ערקלעהרונגען וועלכע מיר האבען געפאדערט, און מיר זענען מיט דער מיינונג דאס די טרענסעקשאנס פון דער בענק וועלכע זיינען געקומען אונטער אונזער נאטיס זיינען געווען לויט די מאכט וואס די בענק האט.

מיר האבען געטשעקט די קעש און מיר האבען וועריפיצירט די אינוועסטמענטס פון דער באנק אין איהר הויפט אפיס און אין איהרע הויפט בראנטשעס צו אן אנדער דאטום און מיט דער וועריפיקאציאן פון דעם 30־טען נאוועמבער און מיר האבען געפונען דאס זיי האבען געשטימט מיט די איינטרעגע אין די ביכער פון דער באנק, וואס האבען דערצו א שייכות.

עס איז אונזער מיינונג דאס דער בעלענס שיעט איז ריכטיג געמאכט ווייזענדיג די אמת'ע און קארעקטע לאגען פון די געשעפטען פון דער באנק לויט אונזער בעסטע אינפארמאציאנען און ערקלעהרונגען וואס זיינען אונז געגעבען געווארען, און ווי די ביכער פון דער באנקוייזען

ט. העררי וועבב, סי. א.
פון וועבב, ריעד, העגאן, קאללינגהעם און קא.
דזשיימס מארוויק, סי. א.
פון מארוויק, מיטשעלל, פיעט און קא.
אדיטארס

— The —
Canadian Bank of Commerce

ליכט און שאטען פון דער יעצטיגער מלחמה.

(פארזעצונג פון פיידזש 4)

האט אונזער רעגיערונג ניט געוואוסט, אז זי וועט ערקלעהרען קריעג, און פראנקרייך האט שוין אין גאנצען געצווייפעלט, צו מיר לאזען איהר ניט איבער צו איהר אייגענעם שיקזאל.

דאס זעלבע איז אויך בענוגע רוםלאנד, וועלכע האט געצווייפעלט אין אונזער „פאליסי”.

דיעזע מלחמה אונזערע — איז א פאלקס־מלחמה.

די מאניפעסטען פון אלע בריטישע ארבייטער פארטייען, די ארבייטער פיהרער וואס האבען זיך פערוואנדעלט אין רעקרוטירונג־אגענטען, דאס אנשליסען זיך פון פיעלע טרייד יוניאניסטען, וואס האבען פערדיענט גוטע וויידזשעס אין דער ארמיי, איז דער בעסטער בעוויז דערצו.

די יוניאנס אליין האבען געשיקט אין דער ארמיי צווישען 150 און 200 טויזענד מענשען. קיינער האט זיי ניט געצוואונגען אנצושליסען זיך, — זיי זענען געגאנגען, ווייל זיי האבען געגלויבט, אז דא געהן זיי זיך שלאגען פאר פרייהייט, קעמפפען געגען דעספאטיזם, פאר שלום און געגען דער ברוטאלער מאכט.

אלס סאציאל־דעמאקראט, וואונדער איך זיך, ווי אזוי דיעזע מענשען, וועלכע האבען ניט לאנג צוריק אונטערנומען א קאמפף אין דערהיים געגען דער טיראני פון קאפיטאל, האבען יעצט אויפגענומען דיעזען קאמפף, אבער מען מוז קוקען אויף זאכען, ווי זיי זענען, און נאך מיין מיינונג האבען די מיינערס און אנדערע טרייד־יוניאניסטען גאנץ גוט געטהאן וואס זיי האבען דעם קאמפף אויפגענומען. זיי האבען בעשלאסען, זא צו זאגען, אז הומאניטעט און די וועלט בכלל, וועלען פיעל ליידען, אויב דייטשלאנד און עסטרייך זאלען זיין די זיעגער, איידער ווען די פערבינדעטע מעכטע וועלען מנצח זיין.

און ווען אפילו זיי וואלטען אלע געוועזען בעוואוסטזיניגע סאציאליסטען, וואלטען זיי אויך דאס נעמליכע געטהאן.

ווארום א פרייסיש־מיליטערישע דייטשלאנד וואלט די דעמאקטירע און דעם סאציאליזם אין אייראפא פערשטויסען אויף גאנצע 50 יאהר.

„מאכט איז די אקושערין פון פראגרעס”, זאגט מארקס, „ווען די אלטע געזעלשאפט גיט געבורטה צו א נייע”.

אבער מאכט איז אויך א מיטעל פאר רעאקציע, דאס מאהל איז עס די מאכט פון א מיליטאריסטישער דייטשלאנד. מען דארף עס דארום פערניכטען, איידער עס האט נאך עררייכט זיין אויפגאבע.

מען דארף אבער אויך ניט פערגעסען די צווייטע זייט דערפון.

אהן ספק וועט מיטברענגען דאס, וואס די ענגלישע ארמיי איז פערגרעסערט געווארען ביז צוויי מיליאן מענשען, אז דער הערשענדער קלאס וואס שטעלט צו די אפיצערען און בעאמטע, זאל געוואונען אין מאכט. דאס איז געפעהרליך. און דארום בין איך דערפאר, און אגיטיר די גאנצע צייט, אז אין ענגלאנד זאל ארגאניזירט ווערען א דעמאקראטישע בירגער־ארמיי, עהנליך צו דער שווייצארישער.

איך האב עס געלערענט פון'ם אלטען מאציני — „אלע סאלדאטען, און קיינער קיין בעצאהלטער”. אלע בירגער זענען סאלדאטען, און קלייבען אליין אויס זייער געוועהר און אפיצערען, און זענען אונטערווארפען צו די ציווילע געזעצען.

דאס וואלט געמאכט דאס פאלק פאר די הערשער פון'ם לאנד, וועלכעס איז יעצט ניט זייערס.

אויב מיר וועלען עס ניט טהאן, איז א מיליטערישע דיקטאטור נאך דער מלחמה אן אונפערמיידליכע זאך.

דערוויילע האלט די סאציאל דעמאקראטיע אין איין געווינען בארען, זינד די מלחמה האט זיך אנגעפאנגען.

אלע טרייד יוניאנס און סאציאליסטישע קערפערשאפטען האבען פארשטעהער אין דער „נעישאנעל ווארקערס וואר עמערדזשענסי קאמיטע”.

עס ווערען דורכגעפיהרט אזעלכע מעטהאדען, וואס די סאציאל־דעמאקראטיע האט די גאנצע צייט געפאדערט, און די רעגיערונג אליין העלפט צו דורכצופיהרען פערשיעדענע קאלעקטיוויסטישע מעטהאדען.

אמת דאס אלעס שטעלט מיר נאך ניט צופריעדען, זעהענדיג ווי אזוי די ארבייטער בעציהען זיך קאלטבלוטיג צו זייער לאגע אלס לוין־שקלאפען, און זענען נאך דערוויילע ניט בעהערשט פון די רעוואלוציאנערע געפיהלען.

אבער די ארימע שטעלען זיך אימער צופריעדען מיט וועניג און דארום איז זיי צו פערצייהען.

אין דער יעצטיגער צייט, זענען דא אין ענגלאנד וועניגסטענס 12 מיליאן מענשען, וואס בעקומען ניט קיין גענוגענדען לוין, אז זיי זאלען קענען לעבען פיזיש, גייסטיג און מאראליש.

דער יקרות מאכט נאך זייער לאגע שלימער. אונזער ערציהונגס־סיסטעם טויג ניט, און דער רעגירענדער קלאס דענקט עס גאר ניט איבערצואנדערשען, און ווען מיר הויבען אויף די פראגע אבצושאפען דיעזע אלע שרעקען, פרעגט מען אונז, „פון וואנען וועט מען נעהמען געלד אויף דעם”.

אונזער פינאנץ־מיניסטער, וועלכער פאזירט אלס א „פיינד פון פאלק”, ווייסט נאר צו חעכערען די שטייערען, אבער ניט צו געבען זיי הילף.

און דאך האט די רעגיערונג בעוויליגט 1,750 מיליאן דאלאר פאר דער מלחמה, און געהאלפען מיט צעהנדליגער מיליאנען, די בענק און האנדעלס־פירמען, אז זיי זאלען ניט דארפען באנקראטירען.

אבוואהל איך ווינש גערען, אז די „עלייס” זאלען זיעגען, קען איך אבער מיינע אויגען ניט צומאכען פאר'ן אמת, אז א געשלאגענע דייטשלאנד וועט זיין גליקליכער, ווי די זיעגרייכע בריטאניען, סיידען די ענגלישע ארבייטער, וועלען אין פערלויף פון דער מלחמה זיך אויסלערנען ווי אזוי זיי זאלען זייערע קאפיטאליסטישע פיינד'ס העכער אריינגעבען בשעה שלום דעם געפיהל פון שרעק פאר זיי, און דאן וועט דער דורכפאל פון דער עסטרייכיש־דייטשער פערשווערונג בעדייטען דאס זעלבע, ווי נאפאלעאנס דעם דריטענס מפלה אין 71—1870 פאר פראנקרייך.

די רעאקציאנערע דינאסטיעס פון די האהענצאלערנס און די האבסבורגס, העגגען אפילו יעצט אויף א פארים, שפעטער אבער קען זיין וועלען זיי הענגען אויף שטריק.

ניט קוקענדיג אויף די פיעלע מעות'ן פון די דייטשע סאציאליסטישע פיהרער, וועלען אבער דאך די דייטשע סאציאל דעמאקראטען זיין דארטען די איינציגע ארגאניזירטע פארטיי, וואס וועט קענען איינשטעלען דאס אינדוסטריעלע און פאליטישע לעבען אין לאנד.

דער דורכפאל פון דער דייטשער מיליטאריסטישער מאכט, וועט דארום העלפען בעפרייען דאס דייטשע פאלק.

אין ענגלאנד איז אבער פונט פערקעהרט. דער פערפוילטער צושטאנד פון אונזער האוז אף קאמענס, דאס פעהלען פון א שטארקער סאציאליסטישער מאכט אין און אויסער דעם פארלאמענט, מאכט די לאגע זעהר טרויעריג, טראץ די פרעהליכע סימפטאמען, וועלכע איך האב אויבען בעריהרט.

אן אינטערוויו מיט גראף זעפעלין

אן אמעריקאנער קארעספאנדענט האט א לאנגען געשפרעך מיט גראף זעפעלין. — די לופט־שיפען וועלען ווערען א מאכט מיט וועלכער מען וועט זיך שטארק רעכענען אין די צוקונפטיגע מלחמות. — ער האפט נאך אריבערצופליהען דעם אטלאנטישען ים. — גראף זעפעלין געדענקט נאך דעם אמעריקאנעם־בירגער־קריעג, אין זיינע יונגע יאהרען האט ער פערבראכט א גוטע שטיקעל צייט אין ניו־יארק, באפלא און נייאגארא פאלס.

——(: :)——

קארל פאן וויעגאנד, דער קארעספאנדענט פון דער „יונייטעד פרעס”, וועלכער האט זיך אזוי בערריהמט געמאכט, מיט זיינע אינטערוויוס, וואס ער האט געהאט מיט גרויסע דייטשע דיפלאמאטען און מיט'ן דייטשען קרוינפריץ, האט ניט לאנג געהאט אן אינטערוויו מיט גראף זעפעלין, דער ערפינדער פון די וואונדערבארע דירידזשיבעלס, וועלכע שפילען אזא גרויסע ראלע אין דער יעצטיגער וועלט־מלחמה. דאס אינטערעסאנטעסטע דערביי איז, דאס וואס זעפעלין האט קיינמאל ניט געגעבען קיין אינטערוויו צו א צייטונגס־מאן, געוועהנליך זינט די מלחמה האט זיך אנגעפאנגען.

קארל פאן־וויגענאד איז געוועזען דער ערשטער, וועלכען עס האט זיך איינגעגעבען צו האבען א אינטערוויו מיט'ן בעריהמטען גראף.

אט וואס דער גראף האט געזאגט אין זיין אינטערוויו:

„קען אימעצער פאר א מינוט דענקען, דאס ענגלאנד, וועלכע האט פאר זיך גענומען צו צושמעטערן דייטשלאנד, מיט אלע איהרע כחות, ניט שאנעוענדיג זאגאר קיין פרויען און קינדער, וואלט זיך ניט בענוצט מיט קיין זעפעלינען, אויב זי וואלט זיי נור געהאט.”

ער האט ניט געזאגט, אז ענגלאנד האט אין גאנצען ניט קיין לופט־פלאטע, מיט וועלכע זי קען אטאקירען דייטשע שטעדט, ער האט בלויז געמיינט זיינע דירידזשיבעלס.

„איך גלויב, האט דער גראף פארטגעזעצט, דאס קיינער בעדויערט ניט אזוי ווי איך, דאס וואס אונבעוואפענטע און אונשולדיגע מענשען ווערען געהארגעט, און אונבעוואפענטע שטעדט ווערען צושטערט פון לופט־שיפען, אבער ווערען זיי דען ניט געהרגעט און צושטערט פון אנדערע וואפען. ווארום האט מען געמאכט אזא געשריי וועגען מיינע דירידזשיבעלס? אבער לאמיר איך זאגען, דאס ענגלאנד מאכט דעם געשריי, דערפאר, וואס זי האט מורא פאר די זעפעלין דירידזשיבעלס, זי ווייס, אז די זעפעלינס קענען צושטערען איהר גאנצע לאנד. דאס איז דערפאר, וואס זי, ענגלאנד, הייסט דאס איז ניט געווען ביכולת צו מאכען אזעלכע שיפען, און דעריבער האפט זי מיט איהר געשריי אויפצוהעצען די גאנצע וועלט געגען די זעפעלינען און פערבאטען דייטשלאנד זיך צו בענוצען מיט אזא גוטער און מאדערנער וואפע, מיט וועלכער זי קען זיך ניט בענוצען.

דער מיליטערישער עפעקט פון די זעפעלינען, וועט פיעל פערקירצען די מלחמה און וועט דערביי פערהיטען פיעלע טויזענדער לעבענס. אויב די זעפעלינען פאנגען יעצט אן זייער ענטוויקלונג אלס א שטארקע מיליטערישע מאכט, וועט זי האבען א שטארקע ווירקונג אויף די צוקונפטיגע מלחמות. ווייל זייער קראפט וועט האבען א ווירקונג פאר דעם בענעפיט פון מענשליכקייט.

און יעצט אין דיעזער העכסט קריטישער צייט, ווען דייטשלאנד איז אין א צ"ה און איז ארומגערינגעלט פון שונאים, אין זיי טהוען אלעס מעגליכעס אונז צו פערניכטען מיט אונזערע פרויען און קינדער, אין דער צייט זאג איך, שפיעלט מיין לעבען גאר קיין ראלע ניט”.

„וואס איז אייער מיינונג, גראף, האט איהם דער קארעספאנדענט געפרעגט בנוגע דער לופט קראפט, ווי ענגלאנד שטעלט עס פאר און וועגען ווארפען באמבעס אויף א שטאדט ביי נאכט?”

„די לופט וואפען, וועלכע מיר האבען יעצט, וועט בלייבען א וואפען אין מלחמה, האט זעפעלין געענטפערט. די לופט קראפט איז יעצט אזא פאקטאר, פונקט ווי סאבמארינס אויפ'ן וואסער. מלחמה אין דער לופטען, מוז ווערען אזא קראפט אין צייט פון מלחמה, אזוי גוט, ווי אלע אנדערע מיליטערישע קרעפטען. עס וועט ווערען אזא שטארקע קראפט פונקט ווי אונטער וואסער שיפלאך, געוועהנליך אויב קריעגס־שיפען וועלען נאך פונקציאנירען אלס מלחמה וואפען.

לופט־קרייצערס וועלען נאך מיין מיינונג מאכען, אז מלחמות אין אלגעמיין וועלען בעקומען אן אנדער פנים, און דאס וועט פיליכט אין דער צוקונפט מאכען שווערער אנצופיהרען מלחמות.

איך אליין גלויב ניט, דאס די נאציאנען וועלען ווען עס איז אויפשטעלען אזעלכע לופט־קרעפטען אויף אנצופיהרען אזעלכע שלאכטען, ווי עס ווערען אנגעפיהרט אויפ'ן וואסער. ווי געזאגט, איך אליין גלויב ניט אין דעם, אבער ווער קען וויסען? מיר לעבען דאך עפעס אין א וועלט פון פראגרעס.

די בעריכטען, וואס מיר ערהאלטען דא, דערצעהלען פון אנפאלען, וואס זענען געמאכט געווארען אויף אונבעוואפנטע שטעדט, קען דאס אויף וועלכען עס איז אופן פערמידען ווערען?” האט דער קארעספאנדענט געפרעגט דעם גראף.

דער גראף האט זיך צום ערשטען ווי פערלוירען פון דער פראגע. עס האט אויסגעזעהען, אז ער האט ניט וואס צו ענטפערען, באלד אבער האט ער אנגעפאנגען און האט געזאגט:

„איהר פערשטעהט, ניט אימער קענען מיר זעהען, וואס עס טהוט זיך אונטען, מיר געפינען זיך דאך אויף אזא שרעקליכער הויך, אז מען קען ניט אונטערשיידען וואס פאר א שטאדט דאס איז.

”טרעפט דען ניט, דאס קאנאנען, ווען זיי ווארפען שראפנעלען פון זיך, טרעפען אינגאנץ אנדערע פלעצער, וועלכע זענען גאר אונבעוואפנטע? וויפיל אונבעוואפנטע זענען דען געטוידט געווארען אין דיעזער מלחמה פון זעפעלינען אין פערגלייך מיט קי, וועלכע זענען געטיידטעט געווארען פון אנדערע וואפען?

„ווי אזוי קען מען דען פאראייסזאגען וואוהין א שראפנעל פון א נייעם קרופ קאנאן, וועלכער שיסט אויף 42 קילאמעטער (26 מייל), וועט טרעפען?

„די אויפגאבע פון זעפעלינען איז ניט צו באמבאדירען קיין אונבעוואפענטע שטעדט, נור געגען מיליטערישע קרעפטען, צו אטאקירען שטעדט, שיפען און פארטען וועלכע זענען בעוואפענט. די מאנשאפט פון א זעפעלין, זענען אין א גרעסערער געפאהר, איידער די מענשען פון אנדערע מיליטערישע אבטהיילונגען. זייער צוועק איז ניט צו הרגענען קיין פרויען און קינדער, פונקט ווי דאס איז ניט דער צוועק פון ארטילעריע סאלדאטען, ווען זיי שיסען פון זייערע קאנאנען, ווי וויט עס ליגט אין זייער קראפט פערמיידען זיי עס.”

„דער בעסטער בעוויז דערצו איז דאס, וואס ווען די זעפעלינען האבען געוואלט אטאקירען א געוויסע ענגלישע שטאדט, זיי זענען בעמערקט געווארען פון די מיליטער און מען האט אויף זיי גענומען שיסען, און אום ארויסצודרעהען זיך פון'ם שונא, האבען די לופט־פליהער געווארפען ניט קיין עקספלאדירענדע באמבעס פריהער אבצושרעקען דעם אונבעוואפענטען עולם. דאס איז וואס עס האט פאסירט אין די ענגלישע שטעדט פון וואנען מען האט בעריכטעט, דאס עס זענען געפונען געווארען ניט קיין עקספלאדירענדע דייטשע באמבעס”.

„פון דעם שטאנדפונקט פון דיעזער מאדערנער וואפע, האט דער קארעספאנדענט געפרעגט, וואס איז אייער מיינונג גראף, ווי אזוי קען זיך א שטאדט, אדער א פארט פערטהיידיגען געגען אזא אטאקע?”

„די רול פון מלחמה, האט דער גראף געזאגט, איז פעסטגעשטעלט, אויף צוויי פונדאמענטען, אויף דער מענשליכער זייט, דאס הייסט, ניט צו אטאקירען אלעס וואס עס איז ניט בעוואפענט, און אויף מיליטערישע סטראטעגיק, צו אטאקירען יעדען פלאץ, וואס איז פערנומען מיט מיליטער. דעריבער איז ניט קיין פערברעכען, ווען מען אטאקירט א שטאדט, וואו עס געפינען זיך סאלדאטען, וועלכע שיסען מיט ביקסען אין דער לופטען, אדער מיט קאנאנען, וועלכע זענען געמאכט פאר דיעזען צוועק. דאס זעלבע ווי איין אינפאנטעריע רעגימענט, וואלט אטאקירט דעם צווייטען, ווען זיי געפינען זיך אין אונבעוואפענטע שטעדט, אדער ווי דער פאל וואלט געווען מיט ארטילעריע”.

„פלאנט איהר צו אטאקירען לאנדאן?” האט דער קארעספאנדענט געפרעגט.

„דאס איז א פראגע, וועלכע די אדמיראליטעט דארף ענטפערען.”

דער גראף האט זיך ענטזאגט צו ריידען וועגען דעם, ווי שטארק עס ווערט

(פארזעצונג אויף פיידזש 6)

האנדעלט מיט א קאמפאניע וועלכע אנערקענט אייך פאר קאסטמערס און וועלכע מאכט קיין אויסנאהם געזען געגען אידישע סטארקיפערס

עשוואס נייעס!

דאס איז אונזער נאמען:

ריינבאו מעהל

דאס איז אונזער ועסעל

ריינבאו מעהל איז געמאכט פון בעסטען ווייץ וואס געלד קען קויפען און וועט מאכען די בעסטע ברויט און קייק.

ריינבאו איז א נייעס מעדל און מיר פערלאנגען איהר זאלט עס טרייען.

אייער גראסער האלט ריינבאו מעהל.

פערלאנגט עס פון איהם

„פאדערט ריינבאו מעהל”

עס גיבט קיין בעסערעס

The Canadian Cereal & Flour Mills Ltd., Toronto

רעפרעזענטעטיוו: זש. סניטמאן 125 ליפינקאט סט. טעל קאל. 3174

צו די גראסערי לייט

העד אפיס: טארנטא ראיאל בענק בילדינג. 14־טע פלאר טעל. מ 2619
טאראנטא, סיילס אפיס: 285 האלאנדעוו. טעלעפאן קאלעדזש 3174
דזשענעראל אפיס: גאלט אנט.

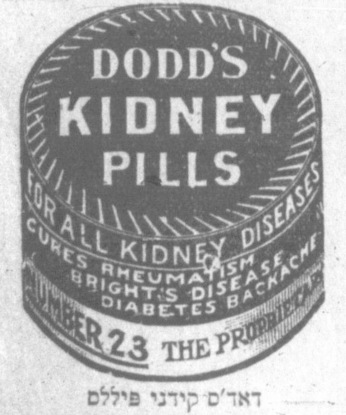

דאד'ס קידני פילס

פאר אלע נירען קראנקהייטען פאר רהוימאטיזם, ברייטס דעזיז און שטעכעניש אין רוקען.

צו באקומען אין אלע דראג [illegible]

אן אינטערוויו מיט גראף זעפעלין

(פארזעצונג פון פיידוש 5)

געבונט דער לופט פלאט, און וואס פאר א נייע פערבעסערונגען עס זענען אין זיי געמאכט געווארען.

ווען איך האב איהם געפרעגט, שרייבט דער קארעספאנדענט, ווי עס געפעהלען איהם די לעצטע לופט שיפען, וואס זענען פערפערטיגט געווארען און צו ער איז מיט זיי צופרידען, האט ער געענטפערט:

„עס איז אן אבזורד צו ריידען וועגען פאלקאמענהייט און לופט־שיפען. זיי זענען נור ווי עס גיט זיך איין.

„ראן הייסט עס, זייט איהר ניט צופרידען מיט זיי?" האב איך געפרעגט.

„איך האב דאס ניט געזאגט, האט דער גראף אויף שנעל געענטפערט, איך האב בלויז געזאגט, אז זיי האבען נאך ניט דערגרייכט די שטופע פון פאלקאמענהייט, בעסער געזאגט, מיר זענען נאך ערשט אויף דעם ערשטען טרעפ פון לופט־מאכט".

„וואס איז אייער מיינונג, גראף, וועט זיין דער גרעסטער אויפטהו פון די זעפעלינען, אין דער יעצטיגער מלחמה?"

„דאס איז ווידער א פראגע, וועלכע בעלאנגט צו'ם גענעראל שטאב", האט ער רוהיג געענטפערט.

„זענען שוין אין דער מלחמה פארגעקומען אמת'ע שלאכטען צווישען זעפעלינען און אנדערע לופט־שיפען?"

„ווי ווייט מיר איז בעקאנט האט דער גראף געזאגט, איז בלויז געווען איין שלאכט אזא, און די זעפעלינס זענען ארויס די זיעגער, מען טאהר ניט פערגעסען, אז א זעפעלין פליהט גלייך, און דער פייער פון א זעפעלין הארמאט איז פיעל שטארקער איידער פון אן עראפליין".

„האט איהר אליין אן אנטהייל גענומען אין קאמאנדירען אזא שלאכט אין דער עצטיגער מלחמה?"

„ניין, האט ער געענטפערט, איך וויל זעהר ארויס אין א שלאכט, אבער מען חויסט מיר ניט. איך בין אבער איבער פארטיג צו פארנעהמען מיין פלאץ, ווען איך וועל בעקומען א בעפעהל. זיי רעכענען אבער, דאס איך קען מעהר נוצען ברענגען ערגעץ אנדערש־וואו, מיט מיין פערזאן, איידער צו געפינען זיך אין דער לופטען אויף איינער פון מיינע לופט־שיפען.

איך האב אימער געדענקט, דאס איך וועל זיין דער ערשטער לופט פליהער. וועלכער וועט אריבערפליהען דעם אטלאנטישען אקעאן, איך האב געגלויבט, אז דאס וואלט געווען דער ערפאלג און די קרוינונג פון מיין קאריערע". האט דער גראף זעפעלין אנגעפאנגען נאכדעם ווי ער האט ערקלעהרט ווי שטאלץ ער איז אויף זיין ערפינדונג.

„ניט צו באמבארדירען ניו־יארק, אדער וואשינגטאן?" האב איך איהם געפרעגט אויף שנעל.

„צו ווארפען באמבעס אויף די מענשען. וועלכע זענען געווען אזוי גוט צו מיר, ווען איך האב מיך געפונען צווישען זיי? האט דער גראף געזאגט מיט א פערוואונדערונג, דאס וועט קיינמאל ניט פאסירען, איך האב געוואלט אריבערשווימען מיט מיין לופט־שיף אין אמעריקא מיט א גאנץ פריהליכער מיסיאן. מיין גרעסטע אמביציאן אין לעבען, איז ניט געווען צו ערפינדען א מלחמה מחבל, וועלכער זאל ברענגען טויזט און פערניכטונג, דאס איז געמאכט געווארען פון מיר צו דעמאנסטרירען א גאנץ אנדערע זאך, אלענפאלס ניט אלס מלחמה וואפען.

איך מוז נאך פראבירען צו לעבען אזוי לאנג, איך זאל נאך דערלעבען דאס דורכצופיהרען. אבער איך האב מורא, אז איך וועל דאס ניט קענען דערגרייכען".

דיינקט איהר אז עס איז מעגליך אריבער צו פאהרען דעם אנטלאנטישען ים מיט דעם דירידזשיבעל, וועלכען איהר האט אויפגעבויט?"

„ניט נור מעגליך, נור זיכער! די עזע מלחמה האט צושטערט אביסעל מיינע פלענער. איך וויים, דאס לופט־רייזעס וועלען זיין די שנעלסטע און זיכערסטע רייזעס אויף דער וועלט, זעפעלינען און זייער ענטוויקלונג, האבען פאר זיך א גאנץ גרויסע צוקונפט. פיעלע מענשען ווייסען די גוטסקייט און זיכערהייט פון א לופט־רייזע, און זיי וועלען זיין גרויסע פאקטארען צו מאכען א שנעלען פאסאזשיר און פאסט פערקעהר".

„ווי לאנג דענט איהר וואלט גענומען א זעפעלין צו פליהען פון דאנען אין ניו־יארק?" האב איך געפרעגט.

„דריי אדער פיער טאג, פיליכט מעהר און פיליכט ווייניגער. עס וואלט געווען אבהענגיג פון דעם ווינד און דעם וועטער. אלענפאלס, קען מען אויף ריכטיג ניט זאגען אויף דער ערשטער רייזע, ווייל יענע רייזע וואלט ניט פעסטגעשטעלט די ציט אזוי גוט, ווי די ערשטע שיף אויפ'ן וואסער, האט ניט פעסטגעשטעלט די צייט צו פאהרען פון דאנען אין אמעריקא. פון צייט צו צייט איז דאס אזוי אויסגעבעסערט געווארען, דאס מען פאהרט יעצט מיט א שיף פון דאנען אין אמעריקא איז א הונדערט חלק צייט און אפשר מעהר, איידער דאס האבען געטהאן די ערשטע שיפען."

„וואס וועט זיין די ענטוויקלונג פון די לופט שיפען אין דער צוקונפט?"

„דאס וועט דארפען אנאליזירט ווערען לויט זייער געבוי און זיי וועלען פליהען פיעל העכער, אידער די יעצטיגע זעפעלינען פליהען. פאר קאמערציעלע צוועקען וועלען זיי מוזען זיין גרעסער און אויך א שטארקערע שלעפונגס קראפט. פערגלייכענדיג מיינע לופט־שיפען מיט אייזענבאהנען אין די צייט, וואס עס האט גענומען די אייזענבאהנען צו ענטוויקלען, האבען שוין מיינע לופט־שיפען כמעט דערגרייכט זייער קאריערע. אין דער יעצטיגער צייט, ווי געזאגט, זענען זיי פיעל אבהענגיג פון דעם וועטער און ווינט.

מיט דער אויסנאהמע פון איין שלאכט וואס איך האב דורכגעמאכט, קען איך מיר ניט פארשטעלען קיין מעהר גליקליכערען מאמענט ווי דאן, ווען איך וואלט געקענט אריבערפאהרען מיט איינעם פון מיינע קרייצערס פון דאנען אין ניו־יארק און פון דארטען אין וואשינגטאן".

פאר פיעלע שטונדען בין איך נאך געזעסען, שרייבט דער קארעספאנדענט און האב גערעדט מיט'ן גראף. ער האט ניט אויפגעהערט צו ריידען וועגען אמעריקא, דערמאהנענדיג זיך, דאס ער געדענקט גאנץ גוט די בירגער־קריעג און די פעראייניגטע שטאאטען און פרעזידענט לינקאלן.

קוים האט ער אנגעפאנגען צו ריידען וועגען אמעריקא, האב איך איהם שוין ניט געקענט ארופברייגגען צוריק אויפ'ן גשפרעך פון דער מלחמה, ער האט בעסער אביסעל גערעדט פון זיינע יונגע יאהרען, ווען ער האט פערבראכט אין ניו־יארק, באפאלא, און ניאגרא־פאללס.

אידען אין קאורט

מאקס גילער פון 124 מאריא סטריט דזשאנקישאן, איז נעכטען אנגעקלאגט געווארען פון דעם מעדיקאל העלטה דעפארטמענט דאס אין זיין הויז געפינט זיך ניט קיין וואסער, דאס הייסט, ער האט ניט איינגעצאהלט קיין וואסער טעקסעס, האט ער וואסער דעפארטמענט צוגעשלאסען די וואסער, און פאלגליך איז די הויז געבליבען אהן וואסער.

מר. גילער איז אין קאורט ניט געקומען, און ער איז געמישפט געווארען אונטער די אויגען.

אן אינספעקטאר פון מעדיקאל העלטה־דעפארטמענט האט עדות געזאגט, דאס ער האט נעכטען בעזוכט מר. גילערס הויז און ער האט דארטען קיין וואסער ניט געפונען. די לעוועטארי וועלכע געפינט זיך דארט אין הויז ווערט גענוצט פון די מענשען וועלכע וואהנען דארט און אזוי ווי קיין וואסער איז ניטא בענוצען זיי זיך מיט שניי.

דער רזשאדזש האט מר. גילערען אין זיין אבוועזענהייט בעשטראפט מיט 5 דאלאר און קאסטען אדער 14 טעג דזשייל.

—):(—

אייזיק וויינער פון 214 מאריא סט. לואיס וואלבערג פון 54 מארא סטריט און נאך 18 פערזאן, פאר ניט אבערניגען דעם שנעע און אייז פון זייערע סיידוואקס זיינען בעשטראפט געווארען צו 1 דאלאר אדער 10 טעג אין דזשייל.

* סעמיועל לאוונער פון 118 פאטראן סטריט, איז בעשטראפט געווארען מיט א דאלאר אדער 10 טאג אין דזשייל פאר דורכפאהרען מיט זיין שליטען פארביי א סטריט קאר פון וועלכער פאסאזשירען זיינען ארונטערגעגאנגען.

פאר פעדלען מיט קוילען אהן לייסענס איז סעם קאהאן פארגעבראכט געווארען אין קאורט, אבער נאכדעם ווי דער רזשאדזש האט איהם אויסגעמוסרט און האט איהם געהייסען נעהמען לייסענס, האט ער איהם בעפרייט.

בן הדור!

א גרויסע געלעגענהייט פאר טאראנטער אידישען פובליקום צו אונטערשטיצען א בענעפיט פארשטעלונג פאר אן ארימער קראנקער פאמיליע. וועלכעס דער "היברו מילת חסד פעראיין" פעראנשטאלט פאר דעם נעקסטען דינסטאג דעם 16־טען פעברואר אין ליריק טהעאטער.

עס ווערט געשפיעלט ווערען די בעריהמטע אפערעטע בן הדור, וועלכע איז שוין ניט געשפיעלט געווארען זייט די לעצטע צוויי יאהר.

דער טאראנטאר פובליקום איז הערצליך געבעטען צו געבען זייער סופארט און מאכען דיזען בענעפיט פאר א גרויסען סוקסעס.

טיקעטס צו בעקומען ביי אלע מעמבערס פון פעראיין און אין דעם טאג פון דער פארשטעלונג אין טהעאטער.

1507—2—16

פערלאנגט

מענער זיך צו לערנען דעם בארבער טרייד
תמיד זיכער צו קריגען בעשעפטיגונג מיט גוטע וויידזשעס.
מיר וועלען אייך אויסלערנען אין עטליכע וואכען.
שרייבט פאר איינצעלהייטען און פאר א קאטאלאג, פריי
The Moler Barber College
221a QUEEN STREET EAST

ליריק טהעאטער
גרייט זיך צו עמפאנגען
מאנטאג אווענד דעם 15-טען פעברואר
מיסס ביאריס
אין האנטש אין אמעריקא
א קאמעדיע פול מיט לעבען

קיינע דאקטוירים מעהר!
איהר פארשפארט קראנק צו זיין, ווען איהר בעזוכט
די רוסיש-טערקישע באד
אין 34 און 36 סענטער עוועניו
פרייטאג און שבת אבענד און זונטאג פרייז: 15 און 25 סענט.

האט איהר שוין בעזוכט דעם נייעס
דיינינג רום אונד רעסטאוראנט
אין 192 ספעדיינא עוועניו, (נייער קווין)
עס איז פיר אייער אייגענעם בענעפיט
דאס שעהנסטע פלייז און אקאמאדיישאן פיר לעידים און דזשענטעלמען.
גוטע געשמאקפאלע כשר'ע שפייזען און גוטע בעהאנדלונג גאראנטירט.
גרינבלאט, 192 ספעדיינא עוועניו, (נעענט איבער פהיבי סטריט)

פעדלערס און סטאר קיפערס

די בעסטע סגולה אנצוהאלטען קאסטימערס און צו מאכען געלד איז צו קויפען גודס, פענסי גודס, דזשועלערי און נאוועלטיס ביי קאפלאן און קא. האלסיילער און דזשאבבער 229 קווין סטריט וועסט טאראנטא, דער באוואוסטער האלסייל פלאטץ וואו פיעל פעדלער זענען בארייכט געווארען. זשאב לאטס זענען שטענדיג דא. ארדערס פינקטליך אטענדעט.
קאפלאן און קא. דזשאבער 229 קווין סט. וו. טאראנטא אנט.
טעלאפאן עדלייד 3772.

ברויט פיר די הונגעריגע
פערגעניגען פיר אייך
קומענדען זונטאג 7 אוהר אווענד
וועט אין ליריק טהעאטער געגעבען ווערען א פראכטפאלער קאנצערט
פון דער גאנצער ליריק טהעאטער קאמפאניע
דער גאנצער פראפיט וועט געהען
פאר דער פאלקס-קיך
קיינער טאר ניט פערפעהלען דיזען קאנצערט
איינטריט ביי זילבער קאלעקשאן
קינדער וועלען ניט אריינגעלאזען ווערען
אכטונגספאל
די „פאלקס קיך" קאמיטע

CANADIAN PACIFIC
נייע טריין סערוויס
טאראנטא — מאנטרעאל, אטאווא
דורך „לייק אנטאריא שאור ליין".
פאסט טיים נאך אשאווא, פארט האופ קייבורג, בעללוויל. טרענטאן א. ז. [illegible] ווייטער.
איינצעלהייטען פון סי. פי. אר. איידזשענטס, אדער שרייבט מ. ג. מורפהי דיסטריקט פעססענדזשיר איידזשענט, טאראנטא

CUNARD LINE
עטאבלירט 1840
איירָאפא דורך ליווערפול
נייער דרייפאכער־שרויב טורבין
*ארדונא שבת פעב. 20 10 מארגענס
גרויסע בעקוועהמע ־צימערען שעהן אויסגעשטאטעט
טוסקאניא, שבת פעב. 20 10 מארגענס
לויסיטאניא שבת פעברואר 27 צווישען 10 און 12 נ. מ.
פראנקאניא שבת, מארטש 6 10 מארגענס
ארדונא שבת, פעברואר 13 10 מארגענס
*שטעלט זיך אב ביי האליפאקס אויפ'ן וועג צו דער איסט
איטאליען — גריכענלאנד
שפאניען די ריוויערא
די אזוראס, גיבראלטאר, גענוא, נעאפעל, פיראעאוס
קארפאטהיא, דינסטאג מארטש 9, מיטאגצייט
רייזען ארום דער וועלט.
דורך ראטען צו אלע הויפט פארטען פון דער וועלט.
פאר אינפארמיישאנס זיך ווענדען
קונארד סטימשיפ קאמפאני, לימיטעד
21—24 סטייט סטריט, ניו־יארק.
אדער א. פ. וועבסטער און סאן גענעראל אגענטען 53 יאנג סטריט.
אדער צו די לאקאלע אגענטען
לואיס גוראפסקי, 113 קווין סט. וועסט.
ל. ראטענבערג און סאנס 141 קווין וו.
סאמיועל י. קענען, 251 קווין סט. וועסט
י. גארפונקעל 117½ קווין סטריט וו.

ONTARIOLAUNDRY CO. Ltd

זי — מיין לינדזשע יוועש בעקומט די בעסטע אויפמערקזאמקייט.
ער: יעס, און מיינע העמדער און קעלנער בעקומען די שעהנסטע [illegible] אבארבייטונג און אויסקוק, וועל געפעלט מיר זעהר שטארק.
אנטעריא לאונדרי קא. לימיטעד
91 עדווארד סט. טעל. מיין 4821

די רייכסטע פרעמיום

וואס אירגענד וועלכע אידישע צייטונג־האט ווען געגעבען צו איהרע לעזער!

דער „אידישער זשורנאל" וועט געבען יעדען יעהריגען סובס־קרייבער, וועלכער וועט בעצאהלען פאראויס איינעם פון די שעהנסטע ביכער אין דער אידישער ליטעראטור.

א פראכט־אויסגאבע אין צוויי שעהנע קאלירען

„הונדערט טראפען טינט"

פאבלען פון ה. הירש.

די אידישע ליטעראטור קען ניט אנצייגען קיין שעהנערע אויסגאבע פון א אידישען בוך ניט אין אמעריקא און ניט אין רוסלאנד.

וועגען דעם ליטערארישען ווערטה. פון דיזען בוך האבען זיך אייניגע קריטיקער אויסגעדריקט, אז עס איז א גאנץ נייע און פרעהליכע ערשיינונג אויף דעם פעלד פון אונזער ליטעראטור אין אלגעמיין און ספעציעל אין אונזער פאבעל־ליטעראטור.

דער פרייז פון דיזען בוך איז צוליעב די שלעכטע צייטען בעשטימט געווארען
בלויז 75 סענט

1) דאס בוך איז דורכאויס א נייע ערשיינונג אין אלע פרטים.

2) די פארמע פון די פאבלען איז די איינציגע אין דער גאנצער וועלט.

3) די פאבלען זיינען די קורצעסטע פון אירגענד וועלכער שפראך וואס דאס גיט זיי צו א ספעציעלען ווערטה.

4) זיי זיינען אלע פון איין מאאס בלויז פערצעהן שורות, ניט מעהר און ניט ווייניגער.

5) זיי זיינען געשריבען אין א לייכטען שעהנעם־אידיש אין א פאעטישער פארם מיט א שעהנער מאראל ביי דער ענדע פון יעדער פאבל.

6) דער געדאנק פון יעדער פאבל איז אריגינעל, קורץ און בינדיג.

7) יעדע פאבל געפינט זיך אין א קינסטליך געצייכענטער ראם, פארשטעלענדיג דעם טראפען טינט און ווי עס וואקסט פון איהם ארויס די מאראל צוזאמען מיט דעם אינהאלט פון דער פאבל.

8) די ראמען זיינען געדרוקט אין ארענדזש נאלד, וועהרענד דאס שריפט איז געדרוקט אין א רייכען טיעף־בלויען קאליר.

9) די שער־בלאט ענטהאלט א וואונדערבארע צייכענונג פון שלמה המלך ווי ער זיצט אויף זיין שטוהל ארומגערינגעלט פון פיעלע חיות, בהמות, פיש און זא ווייטער און ווי ער שרייבט אריין אין א מגילה די מאראל וואס ער לערענט פון זייערע געשפרעכען.

10) דאס בוך איז געדרוקט אויף רייכע, דיקע וועלור־פאפיער מיט גרויסע זיכטבארע אותיות, ניט מעהר ווי איין פאבל אויף א בלאט, אזוי אז דאס איז לייכט און ליכטיג צום לעזען.

11) דאס בונד איז איינער פון די פרעכטיגסטע ענטשפרעכענד צו דער שעהנער פארמע פון דאס ווערק זעלבסט, מיט גאלדענע ווערטער אויף דעם פאדערטאוועל און אויף דעם רוקען.

12) דער פארמאט פון בוך, איז אביסעלברייטער ווי די געוועהנליכע ביכער און דאס גיט איהם צו דעם אויסקוק פון א רייכען אלבום.

שיקט אריין אייערע ארדערס צו:
THE TORONTO HEBREW-JOURNAL
67 ELIZABETH ST. : : TORONTO, ONT.
אדער פרענט־אייער בוכהענדלער.